

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Važne spremembe pri železnici

Prometni minister je upokojil generalnega direktorja državnih železnic Ilića in več višjih uradnikov. — Ugoden odmev v javnosti.

— Beograd, 12. februarja. V vsej javnosti je izzvala največjo zadovoljnost vest, da je vpokojen generalni ravnatelj drž. železnic Mihajlo Ilić, ki je bil z razkritji v anketnem odboru zelo kompromitiran. Prometni minister general Milosavljevič je končno ugodil energični zahtevi opozicije ter danes podpisal ukaz o njegovi upokojitvi. Z istim ukazom so bili nadalje vpokojeni: načelnik v ministrstvu prometa Miloš Milosavljevič, pomočnik direktorja zagrebske železniške direkcije inž. Vaso Klodić, načelnik administrativno-pravnega oddelka zagrebske direkcije Franič-Požezanin, direktor železniške direkcije v Sarajevu Fedor Prokić, načelniki v prometnem ministrstvu Niko Vorona, Jovan Turčić in Borislav Jovanović.

Obenem je bil podpisan ukaz, s katerim so imenovani: za generalnega ravnatelja državnih železnic Perivoje Gjurčić, dosedanj direktor beograjske železniške direkcije. Za direktorja sarajevske železniške direkcije Vasilije

Marković, dosedanj pomočnik direktorja za gradnjo železnic v Beogradu, za pomočnika direktorja zagrebske železniške direkcije inž. Peter Senjanović, dosedanj gradbeni direktor za Dalmacijo in Črno goro.

V politični javnosti so te spremembe na vodilnih mestih izzvale splošno zadovoljnost. Naglašajo pa se, da je to pripisovati le energičnemu nastopu opozicije, zlasti SDS v anketnem odboru, ki je zahtevala energično in nepristransko postopanje proti vsem, ki so kakorkoli kompromitirani pri raznih korupcijskih in drugih aferah. Pričakuje se, da bodo sledile še nadaljše spremembe.

SPREMENBE PRI POŠTI

— Beograd, 12. februarja. Dosedanj generalni direktor pošte in brzojava Dekanić je upokojen kot generalni direktor in obenem imenovan za ravnatelja Poštne hranilnice v Zagrebu. Za generalnega direktorja je imenovan dosedanj pomočnik Gjorgjević.

Popolna izolacija klerikalcev

Danes je v Beogradu radikalni praznik. — Prekinjenje vseh zvez med klerikalci in davidovičevci. — Odmev fuzije radičevcev in črnogorskih federalistov.

— Beograd, 12. februarja. Radi pravo-slavnega praznika, ki je obenem tudi praznik radikalne stranke, vlada danes v Beogradu popolno mrtvilo. Niti v vladnem predsedstvu, niti v Narodni skupščini ni bilo nikakih važnejših dogodkov. Politični krogi razpravljajo o dogodkih v zadnjih dneh, zlasti se vedno o klerikalnem izdajstvu v anketnem odboru in o ustanovitvi seljaškega kluba. Včeraj je bil novoustanovljen klub radičevcev in črnogorskih federalistov prijavljen predsedstvu Narodne skupščine. Njegova ustanovitev je izzvala v političnih krogih zanimive komentarje. Radikali vidijo v tem prizadevanju Stepana Radiča, da bi zopet prišel do moči. Dejstvo, da je Radić odstopil od naziva »Hrvatski seljaški klub« smatrajo samo za politično taktiko. Posebno vznemirjenje je izzvala ustanovitev novega kluba med radikalnimi poslanci iz južne Srbije, ker so se razširile vesti, da nameravajo stopiti v ta klub tudi nekateri radikalni poslanci.

V vrstah SLS s fuzijo radičevcev in črnogorskih federalistov niso ravno zadovoljni. Klerikalci so se svoje dni sami zavzemali za ustanovitev močne parlamentarne skupine, v katero bi stopili klerikalci, radičevci, zemljoradniki in črnogorski federalisti. Zato naglašajo, da znači ta pokret samo trenotno senzacijo, ki ji ni pripisovati trajnosti.

Srbski zemljoradniki, ki so prvotno

tudi nameravali vstopiti v novi klub, sedaj svoj vstop radi nasprotovstev s črnogorskimi federalisti odločno odklanjajo.

— Beograd, 12. februarja. Ključna vloga, ki jo igrajo klerikalci v koaliciji z radikali, zlasti pa njihova kapitulacija v anketnem odboru, je še vedno predmet živahnih komentarjev v vseh političnih krogih. Klerikalci, ki radi svoje dvoilne vloge že doslej niso uživali posebnega ugleda, so sedaj popolnoma potisnjeni ob zid. Celo Radić, ki mu je sicer vsak zaveznik dobrodošel, odločno odklanja vsako nadaljnjo sodelovanje z njimi. Demokratiška zajednica je prekinila s klerikalnim klubom vse odnose. Davidovičevi demokrati klerikalcem posebno zamerijo, da so demagoško izrabljali demokratsko stranko pri znanem kongresu proti korupciji v Ljubljani, dočim so sedaj po vstopu v vlado sami postali prvi in glavni zaščitniki korupcionistov. Veliko pozornost je vzbudilo poročilo »Politike«, ki obširno razpravlja o popolni prekinitvi odnosov med klerikalci in demokrati ter naglašajo, da predstavlja postopanje klerikalcev načelno nesoglasje med obema skupinama ter da bo nedvomno rodilo velike posledice. Klerikalna neloyalnost bo imela za posledico, da bodo po izpadu iz vlade ostali popolnoma izolirani ter da ž njimi sploh nihče več ne računa.

Konflikti med radikali

Nezadovoljni Dalmatinci.

— Beograd, 12. februarja. Spori, ki so izbruhnili zadnje dni v radikalni stranki, še vedno niso poravnani. Aca Stanojević, ki je v par dnevih na poziv radikalnih voditeljev prisel v Beograd, si zamenja prizadeva, da bi odstranil vladajočo nesoglasje. Neprestano se posvetaje z najodličnejšimi prvaki radikalne stranke. Posebno velike preglednice povzroča vladi in stranki vprašanje Jovanovičevega kluba. Ultimativna zahteva prosvetnega ministra Vukičevića je izzvala v vseh radikalnih vrstah najživahnejšo diskusijo. Jovanovičevci grozi, da bodo, če ne pride do sporazuma, korporativno stopili v narodni seljaški klub.

Zelo napeto je tudi razmerje med vodstvom stranke in dalmatinskimi radikali. Radikalni poslanci iz Dalmacije so poslali včeraj predsedniku radikalnega poslanskega kluba pismeno predstavo, v kateri zahtevajo, naj pozove klub vlado, da nemudoma umakne zakonski predlog o likvidaciji agrarnih odnosov v Dalmaciji, ki ga je svojčas predložil minister Šibenik.

V prihodnjih dneh bi se imela vršiti volitev novega glavnega odbora stranke. V spričo vladajočih nasprotij vlada v stranki velika razcepljenost in obstoja nevarnost, da se bodo pojavile bojne kandidature. Mnogo komentarjev vzbujata tudi »bolezen« ministra Krste Miletića, ki je povsem političnega značaja. Krsta Miletić se sploh ne udeležuje vladnih sej. V političnih krogih se domneva, da bo morala že v prihodnjih dneh podati ostavko.

Politična pavza

Beograd, 12. februarja. Ker Narodna skupščina danes in jutri ne zaseda in tudi posamezni skupščinski odbori radi pravoslavne praznika ne poslujejo, je večina poslancev odpotovala v svoja volilna okrožja. Vsa pozornost beograjske javnosti je usmerjena na parlamentarno delegacijo, ki odpotuje danes zvečer ob 19.30 v brzovalom preko Budimpešte in Bratislave v Prago. Delegacija je na svojih včerajšnjih in današnjih sestankih delala obširne referate o kulturnih, gospodarskih in finančnih odnosih med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Češkoslovaški listi obširno razpravljajo o predloženem prstu jugoslovenskih parlamentarcev ter prišajo prisrčno dobrodošlico, naglašajoč, da veže obe slovanski državi večno in nerazdružljivo prijateljstvo.

Bolgarija zahteva odpravo vojaške kontrole

Beograd, 12. februarja. Kakor se doznava, je bolgarska vlada pred tremi dnevi predložila konferenci veleposlanikov posebno noto, v kateri ponovno zahteva omiljenje, odnosno ukinitve vojaške kontrole v Bolgariji. Z ozirom na stališče, ki ga zavzema v tem vprašanju Mala antanta, je malo verjetno, da bi konferenca veleposlanikov tej zahtevi ugodila. Enako zahteva je stavila Bolgarija že pred tremi leti, a je bila tudi takrat odklonjena. Bolgarski diplomateki krogi si prizadevajo, da bi pridobili za svoje zahteve poleg Italije tudi Malo antanto. Tozadevna pogajanja so v teku, vendar pa sedaj še ni mogoče ugotoviti, ali bodo imela zaželjeni uspeh. Med zastopniki držav Male antante se vrši živahna izmena misli o tem vprašanju.

Katere železnice bomo gradili

Definitivni načrt komisije strokovnjakov. — Tri zveze Beograda z zapadom. — Druga zveza Ljubljana-Beograd. — Proge v Južni Srbiji in zveze z Jadranom.

Na zadnji seji komisije za izdelavo celotnega programa za gradnjo železniške mreže v naši kraljevini je bil sprejet končno definitivni načrt in se objavil javnosti. Komisija je tedaj svoje delo uspešno zaključila in se laj imamo pregled vseh prog, ki jih predlaga komisija strokovnjakov. Svoje delo si je olajšala s tem, da je ves gradbeni načrt razdelila v dva dela, in sicer najprej v železnice, ki se smatrajo kot nujno potrebne, tako normalnotirne kot ozkotirne, ter potem železnice, ki pridejo šele v drugi vrsti v poštev.

V prvo kategorijo spada po programu komisije 29 prog normalnega tira in pet prog ozkega tira. Zelo interesantno je na osnovi navedenega podrobnega načrta premočrti železniški program strokovnjakov. Naj važnemo iz njega poglavitve projektirane proge, da se razvidi iz njega smer naše bodoče železniške politike.

Prva značilnost novega načrta je, da hoče zvezati centralni predel države, to je Beograd, s tremi programi proti zapadu. Ena je že obstoječa proga Beograd-Zagreb, ki se samo izpopolni in sicer se položaj dvojni tir na progi Beograd-Batajnica (to je prva postaja za Zemunom), od Batajnice pa se zgradi nova direktna proga na Rumo in pa z dvojnimi tirami na oddelku Sunja-Caprag, ki postane važen radi sledečega: zgradi se nova normalna proga iz Beograda čez Obrenovac, Šabac, Tuzlo do Banjaluke (ki ima potemtakem preko Sunje, Caprage, Karlova in Novega mesta zvezo do Ljubljane. Tretja proga se dobi, ker je v načrtu proga Koprivnica-Varaždin.

Drugi kompleks železnic je na jugu, in ima svrhu, da se zveže beograjski centum z Južno Srbijo. Tu je v načrtu proga Mladonovac-Topola-Kragujevac in druga od Kragujevca na Kraljevo in dalje ob Ibru na Kosovski Mitrovici; na ta način dobi država svojo drugo podoboljšano prometno žilo Beograd-Skopje, obdoločeno po Moravski in Vardarski dolini pa se ponekod izboljša z dvojnimi tirami. Dalje je osobito važno, da se druga podoboljša železnica podaljša iz Skopja čez Tetovo in Gostivar ter Kičevo na Prilep in Bitolj in s posebno

progo Bitolj - Resan - Ohrid - Struga zveže z obmejnimi kralji na skrajnem jugu ter jugozapadu. Na severu se ta mreža zveže z banatskimi železnicami in sicer v prvi vrsti z mostom in progo Beograd-Pančevo, potem pa tudi Smederevo-Kovin.

Tretji kompleks programa obsega proge, ki naj tvorijo zveze z morjem, — nad tem problemom se je sploh pričelo delo komisije ob priliki projekta jadranske železnice. Program zahteva normalno železnico Tuzla - Sarajevo - Mostar - Metković s krakom Mostar - Imotski - Split. Dalje je proglašena za nujno unska proga Bihać-Knin, a v Sloveniji zveza med Kočevjem in sušaško progo, ne da bi se podrobno označil potek, in zveza med Sevnico in St. Janžem. Tudi proga Rogatec-Krapina je med nujnimi. Poleg tega se projektira normalna proga Sarajevo - Uvac - Bijelo-polje - Podgorica - Kotor s progo Priština-Peć - Matosevo (ali pa Kosovska Mitrovica - Rožaj - Ravna Reka); s tem dobi južni del Srbije zvezo na morje v Kotoru.

Kot četrto značilnost načrta je treba navesti oziroma posebej naglasiti proge: Tuzla - Sarajevo, Sarajevo - Uvac in pa Uvac - Sjenica - Novi Pazar - Raška, s čemer bi se ustvarila prva direktna zveza Ljubljane skozi Sarajevo na Kosovo in Skopje.

V projektu je tudi zveza med Požarevcem čez Majdanpek na Prahovo, kar je del znamenite železnice 45. vzporednika (Pariz - Lyon - Milan - Trst - Beograd - Bukarešta - Odesa). Vrh tega še več krajših prog več ali manj lokalnega prometa.

Očrtani načrt je dobro sestavljen; to se mu mora priznati. Toda računni zahtevajo ogromnih investicij, zato se samo ob sebi vsiljuje potreba izmed teh prog izbrati one, ki naj najprej pridejo na vrsto. In to bo najtežje delo.

Finančni minister priznava neenakost davčne obremenitve

Ekspeze finančnega ministra v Narodni skupščini. — Nezadovoljvi dohodki državnih podjetij. — Nujnost davčne reforme in zboljšanja davčne administracije.

— Beograd, 12. februarja. Na včerajšnji seji Narodne skupščine je podal finančni minister obširen ekspezo, v katerem je skušal pojasniti gospodarski položaj države in finančno politiko vlade. Ker funkcija finančnega ministra dr. Bogdan Marković v Uzunovičevi vladi kot strokovnjak, je vladalo za njegovo poročilo v vseh političnih krogih veliko zanimanje.

Finančni minister je uvodoma naglasil, da je bil proračun sestavljen na podlagi obstoječih predpisov o državnem računovodstvu ter da je v toliko pomanjkljiv, v kolikor ti predpisi niso v skladu z dejanskimi potrebami. Tehnična sestava proračuna se radi tega ni mogla prilagoditi bistvu narodnega gospodarstva in radi tega proračun tudi ni pravo zrcalo naše gospodarske politike. Oddvojiti bi se morali dohodki in izdatki vseh državnih podjetij in monopolov ter investicije. Sele potem bi dobili jasno sliko državnih financ.

V letošnji proračun so sprejete le najnujnejše stvari. Vprašanje državnih dolgov zahteva nujne in temeljite rešitve, ker se to vprašanje vleče že leta sem in obremenjuje proračun ter moti njega ravnateljstvo.

Za splošne državne potrebe je predvidenih v proračunu 7.6 milijard dinarjev. Od tega znašajo samo osebni izdatki 3.5 milijard. Na splošne potrebe odpade torej 51.72% celokupnih izdatkov.

V kulturne svrhe je predvidenih 950 milijonov ali 12.05%, za socialne in zdravstvene zadeve 1.26 milijard ali 16.53% ter za izplačevanje anuitet državnih dolgov 602 milijona ali 7.88%. Vlada si je prizadevala, da povsod uveljavlja načelo štedenja.

Državni dohodki so v prvi vrsti fiskalni. Državna podjetja prihalajo še le v drugi vrsti v poštev. Davki tvorijo 51% vseh dohodkov, takse pa 9.18%. Razmerje med posrednimi in neposrednimi davki je 1:2.5. Dohodki državnih podjetij znašajo 33% vseh ohodkov. Izkušnje zadnjih let uče, da faktični dohodki ne zaostajajo za predvidenimi postavkami. Nestabilnost v gospodarstvu oziroma na vpliva seveda tudi na državne dohodke.

Posamezne pokrajine so neenako obremenjene. Potrebna je temeljita davčna reforma in izboljšanje davčne administracije. Davke in doklade samoupravnih teles je treba maksimirati.

Ravnovesje proračuna je odvisno od raznih momentov, zlasti tudi od ureditve naših državnih dolgov. Treba bo predvsem ustvariti pogoje za razvoj in napredek domače industrije, obrti in poljedelstva. Rentabiliteta proizvodnje v našem poljedelstvu nazaduje. V svrhu povzdige bo treba organizirati domača tržišča in gledati na to, da se omogoči konkurenca na inozemskih tržiščih. Prvi korak pri povzdigi domačega gospodarstva tvori razbremenitev gospodarskih krogov z znižanjem davčnih bremen in drugih dajatev, pri čemer bo treba posvečati pažnjo stabilizaciji dinarja. Finančna politika vlade se bo kretala v naslednjih smereh: 1. da se uvede red in stabilnost v državnem gospodarstvu. 2. da se finančne potrebe države dovedejo v sklad z gospodarskimi, socialnimi in kulturnimi potrebami države in 3. da se državni kredit vzdrži in dvigne na ono višino, ki odgovarja bogastvu naše zemlje.

NOVI SEKVESTER «SLAVENSKE BANKE»

— Zagreb, 12. februarja. Minister trgovine je odstavil dosedanjega sekvestra »Slavske banke« dr. Dragotina Bašića ter imenoval na njegovo mesto za sekvestra znanega frankovca odvetnika dr. Alojzija Horvata.

BAKLJANOV V ZAGREBU

— Beograd, 12. februarja. Koncem prihodnjega tedna bo gostoval v zagrebski operi sloviti ruski operni pevec Bakljanov. Nastopil bo v glavnih vlogah v »Faustu«, »Rigolettu« in »Borisu Godunovu«. Za gostovanje vlada veliko zanimanje.

PREMESTITEV POSLANIKA BODRERA

Beograd, 12. februarja. Vest o premestitvi italijanskega poslanika generala Bodrera se na vseh merodajnih mestih potrjuje. Vaš dopisnik je imel danes priložnost, da se je o tem informiral na italijanskem poslanstvu, kjer mu je g. poslanik general Bodrero sam potrdil, da je njegova premestitev ša gotova stvar. Italijanski poslanik je danes dopoldne posepil zunanega ministra dr. Ninko Perića ter ostal pri njem v daljšem razgovoru.

Darujte za „Društvo slepih“

Ozadije portugalske revolucije

Rim, 12. februarja. Tukašnji portugalski poslanik Coelho je dal novinarjem izjavo o političnem položaju na Portugalskem. V svoji izjavi naglašajo, da predstavlja diktatura na Portugalskem reakcijo proti profesionalnim politikom in vladni plutokraciji in oligarhiji, ki je vedla državo v propast. Težavni finančni položaj, v katerega je zabredla država po njihovi krivdi, se ob nastopu sedanje vlade ni mogel kar čez noč izboljšati, kar je izzvalo nezadovoljstvo v gotovih vojaških krogih. To nezadovoljstvo so skušali sedaj izbriti bivši politični voditelji, ki so vzporedili krvavo revolucijo. Po zatrdilu poslanika je revolucija končno zadušena ter je vlada danes gospodar položaja.

Lizbona, 12. februarja. Tekom včerajšnjega dne so vladne čete zaprle 50 oficirjev in 80 podoficirjev, ki so se udeleževali zadnjih bojov na strani revolucionarjev. Vojni minister Olavo je bil od revolucionarjev umorjen. Vsi zabavni lokali so do nadaljnjega zaprti.

Davek na samce v Italiji

— Rim, 16. februarja. Ministrski svet je na svoji snočni seji odobril in sprejel zakon o uvedbi davka za neoženjene. Davek znaša 35 lir letno za neoženjene v starosti od 25 do 35 let, 50 lir v starosti od 35 do 50 let in 25 lir v starosti od 50 do 65 let. Razen tega se povzra vsem, ki plačujejo ta davek osebna dohodnina za 25 odstotkov. Davka so oproščeni samo duhovniki, vojniki in osebe, ki se ne smejo ženiti.

Podaljšanje funkcijske dobe francoskega parlamenta

— Pariz, 12. febr. Guverner Francoske banke Moreau je odšel danes k Poincaréju, da bi ga pridobil za podaljšanje legislativne periode zbornice za dobo dveh let. Izjavil je, da bo Francoska banka le na ta način lahko disponirala z gotovostjo v interesu francoskega franka. Tudi poslanec Morineaud je v imenu svoje skupine 25 poslancev podvel pri Poincaréju sličen korak, ter izjavljal v javnem pismu, da sanacija valute ne bo prej uspešno zaključena, ako se bodo morali sedaj poslanci zopet baviti s pripravami za bodočo volilno kampanjo. Na včerajšnji seji ministrskega sveta so načeloma že pristali na to, da se zbornico zasedanja podaljša. Jutri se sestane pod predsedstvom predsednika republike ministrski svet. Zdi se, da bo imel ta predlog večino.

ZRTVE GRIPE V SUBOTICI

— Subotica, 11. februarja. Tekom zadnjih treh dni je bilo v Subotici ugotovljenih 280 slučajev obolenja za gripo. Gripa, ki se strahovito širi, je dosedaj že zahtevala pet človeških žrtv. Vse srednje šole so za dobo 10 dni zaprte. V nekaterih razredih je za gripo obolela skoraj polovica dijakov. V slučaju nadaljnjega širjenja gripe se zapro tudi osnovne šole.

GRIPA V LONDONU

— London, 12. februarja. Pretekli teden je v Londonu gripa zahtevala 437 človeških žrtv. V boju zoper »špansko« je vlada sedaj mobilizirala vse kinematografe, ki predočujejo publiki med pavzo sledeče nasvete: Jej mnogo, bodi veliko na svežem zraku, izogibaj se vlaka! Izogibaj se gneče, beži pred ljudmi, ki imajo nahod ali ki kašljajo. Če navzlic temu zbolíš, pokliči zdravnika. Ostani v postelji, dokler mrzlica ne preide itd.

Gripa v Bolgariji

— Zeneva, 11. febr. Posebno poročilo zdravstvenega oddelka Društva narodov pravi, da se gripa zlasti v Bolgariji opasno širi. V prvem tednu februarja je zbolelo kakih 100.000 ljudi, od katerih jih je 405 umrlo. V Londonu je začela gripa nazadovati, na Češkoslovaškem, Portugalskem, Madžarskem in Japonskem pa epidemija narašča.

ANGLIJA IN KINA

— London, 12. februarja. Angleška vlada je poslala včeraj generalnemu tajniku Društva narodov v Zenevi poslanico, v kateri izraža upanje, da bo prišlo med Anglijo in Kitajsko do mirne poravnave. Obenem naproša Anglija Društvo narodov, naj sporoči vsebino tega pisma kitajski vladi, vendar pa pripominja, naj bi se izvršila pogajanja za enkrat brez sodelovanja in posredovanja Društva narodov.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V zagrebski borzi danes ni poslovala. V prostem prometu so notrali: Curih 10.955, Pariz 224.75, London 278.40, Newyork 56.85, Praga 168.75, Milan 245.50, Berlin 13.51, Dunaj 802.

INOZEMSKJE BORZE

—Curih: Beograd 9.1325, Pariz 20.44, London 25.225, Newyork 530.125, Milan 22.40, Berlin 123.25, Praga 15.40, Dunaj 73.80. — Trst: Beograd 40.85, London 112.90, Newyork 238.25, Pariz 91.25, Praga 60, Curih 447.

Kako sodijo o nas v Ameriki

Zanimiv opis Slovenije v španskem listu «El Razón» v Buenos Airesu.

V španskem listu «El Razón» v Buenos Airesu je izšel izpod peresa neznane pisca zanimiv opis Slovenije, njenega naravnega bogstva in njenih naravnih krasot. — Članek, ki dokazuje, da narava tudi v zunanjem svetu zanimanje za našo letovišča, nosi v originalu naslov: «¿Siete o malo znate de este Europe? Slovenija» in se v prevodu glasi:

Slovenija, eno izmed ozemelj, ki tvorijo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, je mala dežela, v kateri prebivajo delaven inteligent, gostoljubni in kulturni narod (ima samo 4% analfabetov).

Slovenija je zvezana z železnicami z Italijo, Avstrijo, Madžarsko in z Jadranskim morjem. Nesporna je njena ekonomska in trgovinska važnost, to pa radi bogastva njenih tal, ki so polna premoga in železa, ki so pokrita s krasnimi gozdovi in iz katerih se izvaja les, v zadnjih letih celo v argentinsko republiko.

Dežela je lepa, zdrava in pestra ter meji na severu na Avstrijo, na zapadu na Italijo. Pokrivajo jo deloma Julijske Alpe, slovite radi svoje redke flore; v mejah Slovenije se nahaja znaten del Krasi, ki je znamenit po svojih jamah in podzemskih vodotokih. Po njenem ozemlju teče dve veliki reki Sava in Drava, od katerih ima prva ca. 250.000, druga pa 350.000 neizrabljenih konjskih sil. V njih rodovitnih dolinah, ki so pokrite s tisoč vrstami raznobitnih cvetlic se dvigujejo moderna mesta, kakor n. pr. Ljubljana, ki ima 70.000 prebivalcev, in je trgovsko središče ter važno železniško križišče; nadalje Maribor ob Dravi, v sredini znane vinorodne pokrajine.

Cela dežela je silno bogata na mineralnih vodah in radioaktivnih termah ter poseduje mnogo prvovrstnih kopališč, ki so prav pripravna za lečenje najrazličnejših bolezni.

Med njimi se odlikujejo radi izbornih vod in radi krasne okolice posebno kopališče Dobrna, Laško, Rimske Toplice in Rogaška Slatina. Poslednja je

bila prej znana pod imenom »Rohitsch Sauerbrunn« in leži v krasni vinorodni pokrajini, ki jo namaka kristalno čista Sotla, obkoljena od visokih in gozdnatih gora, na kojih podnožjih se dvigule obilica prijaznih belih cerkva in kapelic.

Vse v Slovenije je lepo, privlačno in mično. Ne samo njene doline, njene gore, njene reke, njeni gozdovi, njene jame, polne stalagmitov; posebno prijeten vtis napravijo neštevilna znamenja in mali oltarji in križi, kar karakterizira silno verno ljudstvo. Ta zemlja se upravičeno smatra za eno najlepših na evropskem kontinentu.

Posebno pozornost vzbujajo slovenska jezera. Rib bogato Blejsko jezero s površino 150 ha, je 28 metrov globoko, leži med gorami, ki dosega skoraj 3000 višine. Na slikovitih bregovih ga obdajajo udobni hoteli in gosposka letovišča. V sredini jezera se nahaja otok, na katerem se dviga mala bela cerkev. Podnebje je sveže in tako zdravo, da je celo kralj Aleksander izbral Bled za svoje letno bivališče. Znamenito je tudi Bohinjsko jezero s slapom Savica in bistrimi, kristalno čistimi vodami. Zanimivo je opazovati silne vodne mase slapu Savice, ki se iz velike višine spuščajo navpično v skalnat tolmun, kjer se razpršijo v vodni prah, ki tvori ob solnčnem svitu krasno mavrico. Celotno jezero je obkoljeno z bujnim rastlinstvom in pokrajinami, polnimi življenja in pestrosti.

S tem hitrim opisom si more ustvariti bralec malo sliko, kako je bila narava na slovenskem ozemlju razpisna in darežljiva s svojimi krasotami. Kljub temu je zelo mala obiskana od tujih turistov, ki se zadovoljujejo s tem, da obkrožujejo njene krasote iz oknih železniških vagonov, ne da bi se potrudili natančneje obiskati jo, za kar bi jim nikdar ne bilo žal. Turizem je v Sloveniji zelo dobro organiziran. Prometne zveze so dobre, ceste izborne, hoteli pa izvrstni in udobni ter nudijo vsakovrstne zabave, tako da se tudi razvajani tujec prav dobro počuti.

Zanimivosti iz naših krajev

Bojevit lastnik bara v konkurzu. — Propadanje mladih deklet. — Posledice orlovske bitke v Hercegovini. — Častnikova dlan v obrambo časti.

Po prevratu so se v Zagrebu pojavljali bari kakor gobe po dežju. V dobi procvitali. Čim pa je nastopila resnost z neusmiljeno navitimi cenami dobro procvitli. Čim pa je nastopila resnost in solidnost, so šli bari po vrsti rakom živžgat.

Mikušev bar na Okrugliaku se je skoro še najdalje držal. Lani pa je tudi njemu odbila zadnja ura. Po konkurzu je sledila javna razprodaja, ki je bila lastniku Emilu Mikušu seveda skrajno neprijetna. Bojevito razpoložen je sprejel javne organe in kričal:

— Ne dopuščam nobene aukcije v svojem lokalu! Rad bi poznal tistega, ki bi iz moje hiše kaj odnesel!

Mikušev pretnje so kupcem pregnale veselje in so se po vrsti odstranili iz lokala. Javni organi pa so bojevitiga lastnika prijeli po § 314 k. z. in se je v petek vršila razprava. Sodišče je upoštevalo razumljivo razburjenje Mikuša ter ga obsodilo samo na 14 dni zapor, pa še te samo pogojno.

Jelica šteje trinaest let. Prelepih mladih trinaest let. Ona je edinica svojih poštenih staršev, ki sta ji doslej posvečala vso ljubezen in skrb, da jo vzdrži na pravi poti.

Ali kakor da je satanas zasejal v srca mladih meščanskih deklet seme izkušnjav in greha! Jelica ima tovarišico svojih let, ki jo že dolgo zaveja k potepanju po Zarebn. Pred tednom sta zopet

pet izginili in so ju detektivji dovedli pred polic. nadzornika. Pozvali so tudi Jelico, mater, ki je brdko zaplakala, ko je čula, da sta dekleti takorekoč že »davno padli«.

— Zakaj to, dete moje! vzklila mati ihteti. — Ali te nisva z očetom ljubila in negovala in pošteno učila? Zakaj to, dete moje?

Jelica molči. Trdovratno in odporno. Z jokajočo materjo stopa počasi domov in morda že ugiba, kdaj bo spet zbežala na ulico.

Takšnih mladih deklet, ki so se izgubila že v najnežnejši dobi, je v Zagrebu neverjetno mnogo. Potepajo se od osmih dalje, a policija je brez moči, ker zna potepuška mladež biti bolj lokava kakor odrasle propalice. Kdaj dobimo potrebne internate, da odpravimo to sramoto naših mest in spasimo, kar se bo spasti dalo!

Zaradi spopada med radičevskimi Sokoli in katoliškimi Orli, ki so se na Blažev dan krvavo spoprijeli v Čitluku, vodijo oblasti obsirno preiskavo. Orožništvo je doslej prebrskalo celo vrsto hiš ter pri Orlih kakor pri Sokolih našlo mnogo orožja, večinoma vojaških karabin.

Senzacija je vzbudila aretacija peterih Orlov, o katerih je dokazano, da so bili glavni podpihovanci in izvajalci. Tudi se je pri njih našlo največ orožja: vojaških pušk, bodal in samokresov.

H. J. Magog:

35

Borba za ljubezen

Nemogoče! Big Johnson je bežal kakor na krilih; razdalja med njim in Jamesom sicer ni naraščala, a se tudi ni krčila. Preden ga je mogel igrate do teči, je bil mož s krinko že pri konjih. V skoku se je zavil na najbližjo žival, ki je pobesnela od bolečin in se vzpela na zadnjih nogah — a že jo je Johnson obvladal, ji zapilil osterog v trebuh in jo pogljal v galop.

Bil je skrajni čas. Oldsilver je bil baš pridiral do hangarja. Z naglico, ki sta mu jo podelila obup in sovraštvo, je pograbil za prvo uzdo in se vzel na sedlo. In peklenška dirka se je začela.

Od daleč je prinesel veter prestrašene klince. Jamesu se je zdelo, da čuje svoje ime.

— Stoitte!... Stoitte!

Ni se mu zdelo vredno, da bi se ozrl nazaj.

Ležec na vratovih svojih konj sta Big Johnson in Oldsilver dirala čez prerijo. Johnson je zdajpazda pogledal nazaj in meril razdaljo, ki ga je ločila od preganjalca. Vrvica, ki je imel z

njo krinko privezano na obraz, se mu je pretrgala in maska mu je zdrknila na prsa. Njegov obraz je bil spačen od brezumne groze.

Od trenutka do trenutka se je Johnsonu izvil krik iz ust, kot da bi prosil usmiljenja. James ga ni čul. Bilo bi tudi zaman; ni je bilo več sile na svetu, ki bi mogla zaustaviti Oldsilvera na njegovi poti osvete.

Konja sta si bila docela enakovredna; razdalja med njima je ostala neizpremenjena. Moža s krinko ta ugotovitve ni pomirila, niti ni utešila njegove groze. Jamesa je le še bolj podžgala; in ker je videl, da njegove dirke predlog trajati in se mu more sovražnik slednjič že izmuzniti, je jel z iznajdljivostjo, ki jo vdahne le smrtno sovraštvo, proučevati taktiko, ki bi mu skrajšala zasledovanje. Ne da bi izpustil valet, je segel z roko v sedlo, meneč, da bo našel kako orožje.

Torba je bila prazna; toda glej, pod sedlom je bil pritrjen sveženi vrvi, ki ga je James prepoznal na mah. Zmagoslaven krik se mu je izvil iz grla. Laso!

Ah, kako je tisti trenutek blagovol usodo, da ga je zanesla h kinematografu! Kako je bil hvaležen samemu sebi,

V mostarski bolnici je izdihnil Sokol Ivan Pavlovič, ki je bil v bitki težko ranjen v trebuh in glavo. Hrvatsko sokolsko društvo v Mostarju je tem povodom hotelo publicirati javno posmrtnico, pa jo je policija zaplenila, ker navaja, da je Pavlovič padel kot žrtev nekrščanskega, zločinskega, zahrbtnega napada katoliških Orlov.

Hercegovinska tla postajajo vroča. Krvavi spopad v Čitluku, kjer se je klalo okrog 4000 seljakov, je razodel strašno mržnjo med pristaši treh organizacij. Padle so smrtne žrtve, drugi pridejo pred sodišče. Kdo jih ima na vesti? Fanatičen duhovnik, ki je bral svečano mašo samo za Orle. »Brezvercem« pa zapri vrata hrama božjega.

Kapetan Borovič, naš rojak iz Mari-bora, službujoč v Sarajevu, je novembra stopil v ugledno kavarno Petra Ostojice in za mizo opazil svojega prijatelja Maksa Strinčiča v družbi ravnatelja davčnega urada Mihajla Blažakoviča in Ivana Santarijusa. Kapetan je hotel iznenaditi svojega prijatelja, pa je tiho pristopil vza, mu z dlanjo zastrl oči in vprašal: »Kdo je?«

Ta ljubezniva prijateljska šala je revidirala nekoliko vinjenega ravnatelja Blažakoviča. Vstal je in brezizrazno zamomljal: »Tu je prostor samo za inteligentne ljudi!«

Kapetan Borovič je prebledel od gnjeva. Že je hotel z viška položiti svojo čvrsto desnico na ravnateljevo inteligentno glavo. Zadržal ga je prijatelj in mu dopovedal, da se bo stvar naslednji dan poravnala.

Naslednji dan pride kapetan zopet v kavarno. Čim ugleda Blažakoviča, stopi k njemu, ta pa k obealniku po suknjo.

— Preden odidete, gospod ravnatelj, mi blagovolite pojasniti, na koga so merile vaše besede!

— Pustite me pri miru, brezobraznik! Jaz plačujem davke za stražnike in oficirje.

Tedaj je počila klofuta, da je odmevalo po kavarni.

V četrtek so se znašli pred beograjskim vojaškim sodiščem. Blažakovič je že v tožbi skušal dokazati, da se je kapetan Borovič maščeval, ker ga on in njegovi tovariši izbegavajo kot opasnega preprijatca. Izpovedba prič in voj. predstojnikov je pobila njegovo trditve, ker je kapetan Borovič na glasu izredno dostojnega, uglednega častnika, ki vestno pazi nase in na vse svoje ravnanje.

Vojno sodišče je uvidelo, da se je kapetan Borovič poslužil dlan v obrambo svoje oficirske časti, ter ga popolnoma oprostilo.

Muslimani v Tusi imajo za hodžo starega grešnika Osman Saračiča. Dec je bil svoj čas poročen, pa se je pred 10 leti odpravil na božjo pot v Ada-Pazar v Turčiji in tam pustil svojo ženo in dva otroka.

Potlej je začel dvoriti neki bogati vdovi. Zmagal je nad njenim srcem in premoženjem, za srečen nameček je še dobil imansko službo pri najbogatejši tuzlanski džamiji.

Nekoč siromašnega služabnika Alahovega so zdaj v bogastvu in časti začele napadati razne grešne skomine. Vasoval je pri starih in mladih ženskah, trošil denar, veseljačil kakor dihiber mlad, dokler ga ni naveličana vdovica postavila pred pra.

Podjetni grešni Osman ni dejal ne bev ne mev, marveč dalje gojil deljeno ljubezen. Na džamiji je pobarval in zastrl okna, da je bolj nemoteno opravljaj svoja čudna cerkvena opravila. Prišel pa je starešina džamije, hudomušno pomežiknil z očesom, da je okna oprati in predložil pritožbo vakufskemu odбору.

Ali hodža je tudi zdaj le zamahnil z roko. Začel je pohajkovati po ulicah in vedno drzneje nagovarjati ženske. Muslimanke in pravoslavne, stare in mlade, gosposke in preproste. Postal je prava nadloga za ženski svet. Pred par dnevi se je celo podal na stanovanje nekega odsotnega uradnika, da vidi njegovo »mlado in lepo Sarajko«. Letel je preko stopnic. Sredi belega popoldne je hotel objeti pandurjevo ženo. Dobil je klofuto. V mraku je ustavljal 14 letno hčerko odličnega trgovca... — e, zdaj je pa bilo njegove nadloge dovoli.

da se je pri filmu izučil v uporabljanja lasa!

Ovil si je vrv okoli roke, zavil jo v krog in izpustil... Laso je švignil po zraku, objel Johnsona, okrog trupa, se nategnil in zadrnil... James je konja zavril, žival se je vzpela in napela vrv... Neodoljivi sunek je dvignil velikana iz sedla in ga vrgel na zemljo. Oproščeno težkega bremena, je njegov konj veselo oddirjal naprej.

Tuleč od zločestega zadoščanja je James skočil raz konja in planil proti svojemu sovražniku. Le-ta je negibno ležal na tleh; laso ga je ne samo omotil, nego mu je tudi vzel zavest.

Bil je na milost in nemilost izročen Jamesu.

— Umril je besno zaril igralec.

Ko je četvorica Johnsonovih pajdašev videla Oldsilverov bes in uprav nečloveško spačeni obraz, s katerim je planil na Moža s krinko, je prvi mah malone otrnila od nepojmljive groze. Igralec je spretno izbral njihovo zaprepačenje in jim izginil takorekoč izpred nosa. Toda groza je v vsem njihovem ponašanju povzročila čudno izpremembo: od tistega trenutka bi jim nihče več ne prisodil, da so blazni. Kakor da se jim je namah vrnil razum! Vsi

Hodža sedi v zaporu, kolikor ga je v njegovih petero križi in grešnih zmešnjavah. Gospodje sodniki bodo imeli nad njim posebno dopadajenje.

Kmetica tatica šla v past kot lisica

Te dni je ponujala neka kmetica mlekarica po hišah na Rimski cesti svoje mleko. »Ali ne potrebujete mleka?« je vpraševala od vrat do vrat. Slučajno je je hišnica v neki hiši videla in slišala ko je ponujala svojo robo. Silno pa se je hišnica začudila, ko se je vrnila v svoje stanovanje na dvorišču: izginila ji je vrečka moke in zavojček drož. Pravkar si je oboje prinesla domov, da si zamesi kruh, hišnica je tako sumila, da ji je moko z drožmi odnesla kmetica mlekarica. Stekla je na ulico za njo, toda kmetica je že izginila; stekla je še v sosednjo hišo, a tam kmetice sploh ni bilo.

»Tatica jo briše s plenom že domov!« je šinilo hišnici v glavo in ker je mlada, naglo odločena, je skočila na svoje kolo ter zdirjala po Tržaški cesti. Imela je, kakor se je izkazalo, dober nos: pred seboj je zagledala tisto kmetico, ki je hitela s svojim mlekarskim vozičkom proti Viču. Hišnica je zdirjala za njo, skočila s kolesa in ji z njim postavila ploč. »Nazaj moko in drož!« je zavpila na kmetico. — »Kakšno moko?« — »Tisto, katero ste meni ukradli!« — »Nikar ne kričite! Jaz ne kradem moko!« — A slučajno se je pojavil redar, zaslišal preprijat, pristopil, pregledal mlekarski voziček in našel vrečo z moko ter drože. »Vse to je ukradla meni! Poznam vrečo in zavojček!« je trdila hišnica. — »Laže! Oboje sem pošteno kupila!« je zatrijevala kmetica. — »Kje? Pokažite, kje!« je velel redar in vsi trije so se vrnili v Ljubljano. Kmetica je povedala dvoje trgovin, kjer je baje kupila robo. Toda takoj se je izkazalo, da ni kupovala nikjer ničesar, nego da je res vse ukradla. Redar je hišnici vrnil moko in drože ter zapisal njen naslov, nato pa kmetico odvedel na policijo.

Nekaj dni nato je bila hišnica pozvana na sodišče. Pričala naj bi proti kmetici tatici. Toda pred sodnikom je stala čisto druga kmetica, ki je jokujoč zagotavljala, da je nedolžna, ker ni še nikoli ničesar ukradla. Kmetica tatica je bila namreč lisica ter je policijo nalagala, navedla ime in priimek druge kmetice ter tako potegnila sodišče. Seveda je hišnica potrdila, da je obdolženka nedolžna in da je prava tatica čisto druga in drugačnega ženska. Jezil se je gospod sodnik, jezila sta se obdolženka in hišnica, ker so izgučili brez koristi le čas in imeli sitnosti, a o krivki ni bilo več sledu.

Toda naslednjega dne se je nena doma pojavila pri hišnici prava kmetica tatica. »Ali ste že kaj prejeli od sodišča?« je vprašala. »Lepo vas prosim, odpustite mi, kar sem vam storila! In nikar ne hodite na sodišče pričati proti meni!« je prosila. »Že včeraj sem bila na sodišču!« je odgovorila hišnica. »A vi ste nalagali policijo in sodišče ter osramotili nedolžno ženo! Čakajte, jaz vam pokazim!«

Kmetica tatica se je nato urno okrenila in zbežala. Hišnica je tekla za njo, toda bilo je, kakor da se je udrla v zemljo. Slučajno je prišel mimo zopet redar. »Ali niste videli take in take kmetice?« — »Nisem.« — »Torej mora biti še v naši hiši!«

Redar in hišnica sta se vrnila v hišo, šla v klet, kjer so drvarnice, in — glej jo, kmetico tatico lisico! Tiščala se je k zidu in čakala trenutka, da uide. Toda redar jo je pograbil in odvedel. Lisica je šla v past. Zaradi par kil moka! Pač ni bilo vredno...

Knjige, brošure, časopise, vsakovrstne tiskovine za društva, trgovce, obrtnike, urade in delarne zavode, delnice, lepake, posetnice, osmrtnice itd. izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

štirje so pobledeli in se pomenljivo spogledali.

— Bogme, ne bi želel biti v Bigovi kožil je dejal prvi.

Ostali so mu pritrdili in eden od njih je boječ predlagal:

— Dvignimo alarm!... sicer bo pogreb!

Planili so ven in jeli kričati:

— Stoitte!... Stoitte!... Nazaj!

To so bili tisti viki, ki jih je bil slišal James. Povzročili so v skrivnostnem mestu pravcato pobomo. Z vseh strani so se pojavljali prestrašeni obrazi in s čudom povpraševali:

— Kaj je?... Kaj se je pripetilo?

Dozdevni norci so pokazali na ubežnika in preganjalca ter jim razburjeno pripovedovali:

— Oldsilver je skočil na Johnsona.

On mu je ušel in sedaj ga preganja...

Gorje mu, če pride v pest!

Poslušalci so se zrozili:

— Stvar se utegne slabo izteči!

Po svojem govorjenju in nastopu so se zdeli docela razumni ljudje. A vendar... bili so v gostih pri blaznem Johnsonu, v »Palaci delirija!« In sredi med njimi so se novsem neovirano kretale blazne ženščine, taiste, ki so potokle in raztrgale mis Perlo!

Glej, nista-li bila tam-le Calinette in

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 12. februarja 1927; katoličani: Evtalija; pravoslavni: 30. jan. 1927, Vel. 3. Jer. — Jutri: Nedelja, 13. februarja 1927; katoličani: Katarina; pravoslavni: 31. jan. 1927; Kir. i. Jov.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: ob 15.: »Macbeth«. — Opera: »Cosi fan tutte. A.

Kinematografi: Matica »Madama si ne želi dece«; Dvor »Faust«; Ideal »Ljubko deklec«. Predavanja: Ob 20.30 v restavraciji Dvor: V društvu »Soča« predava dr. Jos. C. Oblak o svojih spominih in vtisih s pota po Nemčiji. — Skiptično predavanje Češkoslovske obce v »Zvezdi«. — Ob 17.: Predavanje na univerzi. Predava g. Gjoka Popović o Društvu narodov.

Plesne prireditve: VII. Slovenski večer J. N. A. D. »Jadranc« na Taboru. — II. veliki obrtniški ples ob 20. v Kapini. — Ples finančne kontrole ob 20. v Mestnem domu.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Gledališča: Drama: »Pri lepi krmarici«. Opera: ob 15.: »Tannhäuser«.

Kinematografi: Matica »Madama si ne želi dece«; Dvor »Faust«; Ideal: Pratermizica. Ob 9.30 in 11. v Matici: Pravljica »Pepelica« v filmu.

Sokolske prireditve: ob 15. na Taboru. Tekma dekčkov.

Sportne prireditve: Smuške tekme za prvenstvo države v Kranjski gori.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Piccoli, Dunajska c.; Bukarič, Karlovska c.

Solnce zaide danes ob 17.23, vzide jutri ob 7.05 in zaide ob 17.24.

Mesec zaide jutraj ob 4.48 in vzide jutri ob 13. 35.

Zmešani paragrafi

Kdor se zanima za paragrafe, člene in točke, pa jih ne zna na pamet, mu žilica ne da miru, da ne bi pobrskal, kakke skrivnosti se včas skrivajo za njimi.

Čitamo v nekem službenem listu, da so bili odpušteni iz službe nekateri višji uradniki zagrebške in sarajevske železniške direkcije. Odpust je sledil po disciplinarni preiskavi, na predlog prometnega ministra, s kraljevim ukazom, v katerem so citirani naslednji členi uradniškega zakona: 148, točki 3. in 7. člena 149 ter členi 150, 151, 155.

Če pogledate v uradniški zakon, se boste čudom začudili, kaj naj imajo citirani členi opraviti z odpustom državnih uradnikov. Člen 148 namreč govori o tem, kako se določa obiteljska pokojnina državnih uradnikov. Člen 149 nima nobenih točk, marveč samo dve alineji, ki govorita o dokladah za otroke upokojenih uradnikov. Člen 150 govori o oddvojenem prejemanju pokojnine, a člena 151 in 155 o pravicah vdove do obiteljske pokojnine.

Zdaj: ali so se členi zmešali sami med seboj, kakor abrakadabra, ali pa sestavljali ukazov stresajo člene in paragrafe kakor Frau Pollak svoje meščanske modrosti?

Sport

— Kolesarstvo. Izredni občni zbor kolesarskega Saveza SHS se vrši v nedeljo 20. t. m. v Zagrebu. Na ta izredni občni zbor je Savez povabil tudi one klube, ki do sedaj še niso bili včlanjeni. Ker kolesarski klubi Slovenije tvorijo pretežno večino v Savezu, je nujno potrebno, da se za ta izredni občni zbor temeljito pripravimo ter oddamo smernice za bodočnost. V to svrhu bomo vse kolesarske klube Slovenije, posebno tudi one, ki do danes še niso včlanjeni v Savezu, da se udeležijo s poljubnim številom delegatov sestanka v nedeljo 13. t. m. ob 10. dopoldne v restavraciji »Zvezda« v Ljubljani. — KPS.

— Beogradski klubi v Zagrebu. Kakor smo že poročali, gostuje danes in jutri beograjsko Jedinstvo v Zagrebu, kjer nastopi proti Concordiji in Haški. Prihodnjoro bota in nedeljo t. j. 19. in 20. gostuje v Zagrebu B. S. K., ki istotako igra proti Haški in Concordiji.

— Meddržavna tekma Češkoslovska — Italija. Prihodnjoro nedeljo t. j. 20. t. m. se odigra v Milanu meddržavna tekma Češkoslovska — Italija. Kombinirani tim Češkoslovske je bil lansko leto poražen v razmerju 1 : 2, zato pošljejo Čehi topot svojo prvo garnituro v boj.

detektiv Gingle? Gingle je vihravo gestikuliral z rokami in tudi Callinette, ki še ni nikdar padla iz ravnovesja, se je videla nenavadno vznemirjena.

— Goddam! je neprestano vikal Bob Staff. Težka bo!

In Callinette je v skrbih modrovala:

— Ni bilo prav, da je Big utekel!

— Prav je bilo, jo je zavrnil Bob. Če bi bil ostal, bi mu bil James vpriču nas zavil vrat.

Lažni Gingle je jedva izgovoril te besede, ko je nekdo planil v zgor trop konsteriniranih pohajačev.

— Kaj stojite križem rok?... Zgenite se!... Treba je norca ukrotiti... Na konje!... Na konje!...

Bil je črni možič — mali vrag, kakor ga je nazival mister Gingle — in vražji pritlikavec se je zdel še huje vznemirjen kakor ostali.

Njegov klic jim je razgaljal odrevene ude. Planili so proti hangarju in v hipu je zdirjalo tucaj jezdecov čez prerijo. Vsem na čelu je izedil Bob Staff. Črni vrag je baš hotel skočiti na konja, ko se je pred njim pojavila Callinette

Iz Edisonovih mladih let

Iz osnovne šole je moral radi nenadarnosti izstopiti. — Kot 14letni dečko se je začel sam preživljati. — Vsestranska njegova udejstvovanja — Prvi praktični izumi.

Sivolasi Edison, ki je praznoval včeraj svojo 80-letnico, ni delal roditeljem v zgodnji mladosti posebnih preglavic. Imel je veliko glavo in zdravnik so se bali, da nastopijo pri dečku možganske komplikacije. Ko so ga poslali prvič v šolo, se je učiteljica takoj nepovoljno izrazila o njem, da ga je mati vzela iz šole in poučevala doma.

Čudaški dečko.

Thomas si je vsako stvar dobro zapomnil. Očetu je stavil dan za dnem toliko čudnih vprašanj, da se je bilo resno bati, da je malo primumknjen. Samo zunanje na ulici in na travnikih, kjer se je igral z drugimi dečki, ni bil tako čuden. Pri igrah je oživel in uganjal raznovrstne burke. Nekeč je učil svoje tovariše, kako se ravna z vžigalicami. To je stalo njegovega očeta precej denarja, sosede pa strahu. Otroci so se namreč igrali pod nekim gospodarskim poslopjem, ki se je vnelo in pogorelo. Mladi Edison je dobil za to prvi ponesrečen poskus 25 udarcev po zadnjem delu telesa. Ista usoda je zadela najbrže doma tudi njegove tovariše.

Mati se je čisto jezila nad Thomasovim početjem, vendar je pa imela veliko veselje z razboritostjo mladega dečka. Učila ga je čitati, pisati in računati, nato pa sta se vrgla na kemijo. Doma si je uredil Edison kotiček, kjer je imel vse polno skledic in lončkov in kjer je delal razne poskuse. Nekega dne je mladi Thomas izjavil materi, da bi bil rad samostojen in živel blizu železnice. Takrat je bil star 14 let in ker so si drugi siromašni dečki v tej starosti že sami služili kruha, je oče privolil v to, da zapusti Thomas roditeljski dom.

Mladi kolporter.

Edison je vložil prošnjo pri upravi železnice, ki je vezala Port Huron v Detroit. V prošnji je navedel, da bi rad prodajal v vlaku novine. Železniška uprava je njegovi prošnji ugodila. In tako je postal mladi Edison prodajalec novin ali »news-boy«. Kmalu je razširil svoje skromno podjetje tudi na sadje in bonbone. Zaslужil je dnevno do 8 dolarjev. Izmed papirnatih dolarjev je izbral vedno najčistejšega in ga izročil materi. Vse ostali zaslužek je porabil za nakupovanje cevi, stekleničice, kemikalij in knjig. Pozneje je začel eksperimentirati z barvami in prišel na srečno idejo, da bi začel sam tiskati in izdajati novine. Železniška uprava mu je prepustila kotiček v tovornem vagonu in tu si je Edison uredil laboratorij, kamor je postavil obrabljene tiskarske stroje. Svoje novine je nazval »Weekly Herald«. Bil je v eni osebi organizator, stavec, izdajatelj, glavni urednik, lastnik in kolporter teh malih novin, ki so lahko ponosne, da so prve v

vlaklu tiskane novine. Stephenson jih je često čital in londonske »Times« so naplale o njih cel članek.

Spretna trgovska špekulacija.

Tiste čase je preživljala Amerika težke čase. Divjala je vojna med severnimi in južnimi državami. Za Edisona je bila to epoha napredka v trgovini. Kadar je šlo za nakup novih potrebščin v laboratoriju, se je izkazal Edison kot izborni trgovec. Nekeč se je vozil proti Detroitu in izvedel o bitki pri Shilohu. Kolporterji so imeli s prodajanjem novin obilo posla. Edison je stopil v upravnišvo nekega lista in naročil 1000 izvodov, dasi je imel denarja samo za 300. Upravništvo mu je res dalo ostalih 700 izvodov na kredit. Tovariš mu je pomagal odnesti novine na kolodvor, kjer je Edison naprosil telegrafista, naj brzojavi na vse postaje, da so novine že na poti. Ko je vlak krenil s postaje, se je začel Edison bati za usodo svoje robe. Dvomil je, da bi mogel prodati vse izvede. Na prvi postaji je prodal 35 izvodov po 5 centov. Na drugi postaji je zvišal ceno izvida na 10 centov in ljudje so se kar trgali za novine. Ko mu je ostalo še 100 izvodov, je zvišal ceno na 25 centov in prodal vse. Drugi dan je nakupil za ves izkupiček raznih potrebščin za svoj laboratorij.

Nekaj dni po tej špekulaciji je privedel naključje Edisona na polje električnega eksperimentiranja. Na postaji Mount-Clemens so premikali vagon. Edison je hodil s paketom novin po peronu. Naenkrat je opazil, da se bliza po stranskem tiru lokomotiva. Na tiru je sedel 3letni postajenalečnikov sinček. Edison je vrgel novine in čepico proč, skočil k dečku, ga zgrabil in padel z njim na kup šepin. Oba sta se do krvi popraskala in Edison je lokomotiva odtrgal peto na čevlju. Postajenalečnik Mackenzie je bil tako vesel, da ni vedel, kako bi poplačal Edisonu ta junaki čin. Ponudil mu je službo na postaji in mu obljubil, da ga nauči telegrafirati. Tako je prišel Edison k brzojavci. Vses svoj prosti čas pa je preživel še vedno v svojem vagonu, kjer je tiskal novine, delal poskuse in koval načrte, kako bi povečal svoj zaslužek.

Sreča v nesreči.

Kmalu je pridružil v vagonu novo polico in nakupil mnogo kemikalij. Nekeč se je vagon nepričakovano premaknil in steklenice žveplene kisline je padla na tla. Nastal je ogenj, ki je vagon znatno poškodoval. Razjarjeni sprevodniki so vrgli Edisona iz vagona in ga tako neusmiljeno pretepili, da je na eno uho oglušil, na drugo pa zelo slabo slisal. Ta tragedija je bila za poznejšega znamenitega izumitelja prava sreča v nesreči. Ker je bil napol gluhi, se je lahko nemoteno posvetil eksperimentiranju. Gluhota mu je dala pobudo za izpolnitev telefona in fonografa. Surovost sprevodnikov je bila kmalu pozabljena, kajti Edison je imel z brzojavnim aparatom na kolodvoru in z laboratorijem doma v kleti toliko opraviti, da ni bilo časa misliti na ta tučni incident.

Doba eksperimentov.

Komaj se je Edison dobro seznanil z brzojavnim aparatom, je zahrepenel po potovanju. Kot mlad brzojavni uslužbenec je začel potovati iz kraja v kraj. Nikjer ni imel dolgo obzanka. Na potovanjih se je marsičemu naučil, videl je mnogo novega in beležil opazovanja v svoj dnevnik. V nekem kraju je napravil trgovcu električno past za podgane. Pokončal jih je mnogo in dobival zato lepo nagrado. Po gostilnah je zatiral ščurke s pomočjo dveh stanolovih žic. Čim je stopil ščurek na žice, ga je razneslo. V nekem drugem kraju si je privoščil Edison železniške

Kako so ga vrgli iz vlaka.

Edison zdaj.

aslužbenec. Spočil je železno posodo, v kateri so se uslužbeni umivali, s svojimi baterijami in povabil ostale telegrafiste, da so skozi luknjico v stropu opazovali. Kako dejuje električnina voda na preplazene uslužbenec.

Poleg teh burk se je pečal Edison tudi z resnim delom. Izdelal je nekaj strojev za kolektivno glasovanje. Stroj je bil izdelan tako, da bi vsak volilec pritisnil na gumb in predsednik bi lahko takoj sešel oddane glasove. Toda politiki so ta način glasovanja odklonili in Edisonov izum je padel v vodo. Toda mladi izumitelj ni obupal. Često si je odrgal od ust, samo da bi mogel kupiti kosček med ali steklenico kisline. Lotil se je borzne telegrafije in izumil stroj, ki ga ima sedaj skoro vsak finančnik v svojem uradu in ki beleži iz centrale poslana borzna poročila. Edison je bil pripravljen prodati svoj patent za

vsako ceno. Neki bankir ga je poklical k sebi in hotel kupiti patent. Edison je poprej izračunal, da ga stane material in čas, ki je bil potreben za izdelavo stroja, okrog 5000 dolarjev. V svoji skromnosti si pa ni upal naznačiti tako visoke cene. Izognil se je vprašanju, koliko zahteva za stroj in vprašal sam bankirja, koliko mu da. Bankir je malo pomislil in mu ponudil 40.000 dolarjev? Edison je mislil, da je v devetih nebesih. Dobil je 40.000 dolarjev in dal službi slovo. Končno je nastopil dolgo in težko pričakovano pot samostojnosti, ki ga je privedla do neštetičnih važnih izumov, do svetovne slave in do neizmernega bogastva.

Radio

Radio in avtorsko pravo

Dunajska radiofonska družba je nedavno tega oddajala Baumbachovo »Poletno pravljico«. Oddajanje je trajalo 50 minut. Družba pa, v dobri veri, ni prosila nikogar za dovoljenje, da sme oddajati omenjeno Baumbachovo delo.

V Nemčiji plačujejo oddajne družbe avtorju oziroma njegovim pravnim dedičem 30 do 50 pfenigov, to je okroglo 4 do 7 Din za vsako prečitano vrstico. Ker ima pravljica, ki so jo oddajali na Dunaju, 8000 vrst, zahtevajo pesnikovi dediči, da jim dunajska družba plača 620 mark odškodnine in poleg tega še obresti.

Major Karl Baumbach in Margareta Bien, edina pesnikova dediča, ki živita oba v Berlinu, sta poverila »Zaščitni zvezi nemških pisateljev« nalogo, da vloži proti dunajski družbi tožbo za priznanje odškodnine.

Razsodba v tem zanimivem procesu bo principielpne važnosti, kajti razmerje radiofonskih družb do avtorskega prava še ni zakonito urejeno in postaja to vprašanje vsak dan bolj pereče.

Odvetniki pozor!

Glaser-Unger, razsodbe najvišjega sodišča, 44 zvezkov, vezanih — naprodaj. — Ponudbe pod »Glaser/351« na upravo »Slov. Narod«.

Kateri ključavničarski

ali mehaničarski mojster bi sprejel 15letnega nadarjenega fanta z dežele v učenje, pri katerem naj bi imel tudi stanovanje in hrano. — Cenj. ponudbe na: M. Pečuh, Zagreb, Ilica 155.

Koncipijent

s petletno prakso želi v svrhu izpolnitve iste premeniti svoje mesto. — Cenj. ponudbe pod »Dobra praksa/364« na upravo »Slov. Narod«.

Lep poslovni lokal

v centru Ljubljane, zraven glavne pošte I. n. na ulico, obstoječ iz dveh ali treh sob s cent.alno kuryavo in električno lučjo, telefon — se takoj odda. — Naslov v upravi »Slov. Narod« ali vprašati na Aleksandrovi cesti št. 2, I. nad.tropje.

BUBIKOPF pa tudi dolgi lasje

lahko očarajo, ali samo takrat, ako se lasje odlikujejo tudi z naravnim sijajem. Vse to se more doseči z Ane Čilagove pomado za rast las! — Ta pomada je suvereno sredstvo proti izpadanju las, priznano po vseh petih kontinentih kot sredstvo za pospeševanje rasti las, za gosto rast in jačanje korena. Pomaga gospodom, damam in deci pri razvitku gostih in čvrstih las in daje že ob kratki uporabi prirodnost sijaj in naravni izgled ter čuva lase prane osivelosti prav do visoke starosti. Čilagove pomade odstranjuje prhljaj v 48 urah. Nobeno sredstvo ne obsega toliko hranive materije za lase kot Čilagove pomade, ki je iz 50letnega obzanka z vso pravico dobila svetovni glas. Že po uporabi prvega lončka prestane izpadanje las in opaža se nova rast. Ta uspeh dokazujejo milijoni zahvalnih pism, ki so dospeli tvornici iz vsega sveta v času 50 let. — Čilagove pomade ni nikaka običajna lepljiva pomada, nego resno sredstvo za hranjenje las, ter se priporoča vsakomur, ki želi svoj najlepši naravni kras pridržati do visoke starosti.

Cena lončku Din 60.—, dvojni lonček Din 90.— in poština. — Razpošila se po povzetju iz tvornice za SHS.

Laboratorium »Aurora«, Kamenica 92 (Srijem).

Iščejo se preprodajalci po vseh krajih.

Ladislav Vladyka:

Skrivnost mrtvašnice

Roman.

I. Kolporterji, ki so prodajali na vogalih opoldanske izjave dnevnikov, so stopicali po trotoarju, mahali z rokami in kričali:

— Senzacionalno odkritje v Koširih! — Žrtve periferije! — Mlada devojka najdena mrtva in naga na cesti! Nova Smukyrka?

Mimoidoci so se zbirali v množicah okrog raznašalcev in jim trgali novine iz rok. Po vrsti so odhajali nekaj korakov v stran in stali z razgrnjenimi novinami pred seboj.

Praska ulica je imela senzacijo, ki je polnila njene radovedne oči in misli z razburljivimi prizori. Pod debelimi naslovi opoldanskih izjav je bil dogodek podrobno opisan. Opoldanske izjave so bile o senzacionalnem odkritju očividno prepozno obveščene in zato so priobčile samo najvažnejše podatke o pretresljivem dogodku. Samo »Poldne« je posvetilo odkritju skoraj vso prvo stran.

Strahotno odkritje v Koširih.

Danes okrog 7. ure jutraj so našli mimoidoci ob cesti proti Plzni pri Koširih blizu znamenja, ki stoji na razpotju pri tovarni blagajn Volansky in dr. truplo mlade devojke brez obleke in čevljev. Ljudje so pokrili truplo s kosom platna, ki so ga našli v bližini in obvestili policijsko stražo. Naš urednik, ki je odšel takoj tja, nam telefonira o strahotnem odkritju sledeče podrobnosti:

Kraj, kjer so našli truplo nesrečne devojke, je oddaljen kake štiri minute od zadnje postaje cestne železnice št. 9. Ob desni strani ceste, ako gremo proti Plzni, za naselbino Zamečnico, obdano z vrhom, v katerem vzbujajo pozornost visoki kostanji in na novo zgrajena hiša, se dviga na ravnem polju, kake tri metre višjem od ceste, naselbina Klimentka, enonadstropno poslopje s pripadajočo stajo in kozolcem. Kakih šestdeset metrov za Klimentko se loči od ceste zid in tvori tako trato z alejo dreves, skozi katero vodi paralelno s cesto steza. Pri kamennem znamenju doseže steza zopet cesto, od katere se odcepi pot proti Bečkovi opekarni in dalje k koširskemu pokopališču. Malo dalje od znamenja, za grmom, ki deli polje od zidu, so našli danes jutraj mimoidoci nago truplo mlade devojke. Številni pasanti so šli mimo, ne da bi opazili truplo. Omeniti treba, da vozi tod mimo že od ranega jutra mnogo voznikov v Prago in tudi pešcev, osobito delavcev, gre mnogo po tej cesti. Prvo vest je prinesel na koširsko stražnico neki deček, ki je pa trdil, da so našli za Klimentko onesveščeno nago žensko.

Iz policijske stražnice so takoj telefonirali po rešilni voz, ki je čez četuri prispel na kraj zagonetne tragedije. Poklicali so tudi zdravnika iz bližnjega občinskega urada, ki je najdeno truplo pregledal. Do dvajset stražnikov je komaj zadrževalo naval radovednega občinstva.

Zdravniški ogled je imel nepričakovan uspeh. Zdravnik je ugotovil, da je deklečino truplo še toplo, da pa srce ne bije več. Tudi najmanjšega sledu dihanja ni mogel najti. Na vsem telesu, kolikor se je dalo ugotoviti pri prvem

ogledu, ni bilo nobene rane ali kakega drugega znaka nasilne smrti. Samo na levi nogi, ki je bila bosa, je bila majhna praska. Dekle je stopilo najbrž na kak oster predmet, na steklo ali kaj sličnega. Ta rana je krvavela, toda, ko so našli truplo, je bila kri že sesedena. Čim je zdravnik ugotovil smrt, se je avtomobil rešilne postaje vrnil in truplo so pustili do prihoda sodne komisije na istem kraju, kjer je ležalo. Potem je bilo treba pomnožiti stražo, kajti iz sosednih hiš je prihajalo vedno več radovednežev.

O zagonetni smrti mlade devojke so se razširile najrazličnejše vesti. Vse je govorilo samo o tajinstvenem odkritju. Policijski organi so nekatere osumljenje tako zaslišali. Doslej je ostala preiskava brezuspešna.

Ob devetih: Sodna komisija, ki je prispela, da pregleda truplo, je ugotovila deklečino smrt. Toda truplo je bilo že povsem hladno. Zato je komisija odredila, naj prepeljejo truplo v mrtvašnico koširskega pokopališča, kjer se bo vršila obdukcijska. Doslej ni našli niti najmanjšega sledu o morilcih ali morilcu.

Stanovanci sosednih hiš širijo vest, da gre morda za oskrumno dekleta, kakor se je pripetilo nekeč v naselbini Smukyrki. Ta dogodek in njegov konec pred praško poroto, je starejšim čitateljem gotovo še v spominu. Bivša koširska periferija je pa pozneje izginila, ker so zgradili novo kolonijo, osobito enodružinske hiše in sicer tako na Šumavi, na Pernikarci in pri Klikovki, kakor tudi na drugi strani koširske doline na Vavčavi. Ob Jonošičih cesti so zgradili celo kolonijo enodružinskih hiš tja do Cibulke in Motola. Zadnje leto so prizidali še zelo

obsežno kolonijo malih stanovanjskih hiš za Vavčavo tja do Cibulke, na jugu pa do železniške proge, ki vodi pod hribom Vidouli.

Ljudje omenjajo zagonetno smrt karlinske prostitutke Kočove, ki so jo našli pred leti začetkom februarja na Invalidovni pri Karlinu mrtvo brez obleke, vendar pa nihče ni mogel pojasniti njene smrti.

Tik pred zaključkom lista nam telefonira naš urednik o senzacionalnem in čudovitem preokretu v koširski tragediji.

Ko so truplo dvignili in hoteli položiti na mrtvaški voz, da ga prepeljejo v mrtvašnico na koširskem pokopališču, je padlo z obraza nesrečnega dekleta pokrivalo, s katerim je bila zagnjena. V tistem hipu je neka ženska obupno zakričala, se prerinila skozi policijski kordon in planila k trupu. Predno so jo mogli zadržati, je objela mrtvo devojko, pritisnila njeno glavo na prsa in zakričala na ves glas:

Mařenka, dete moje. Mařenka moja! Prisrčnih se je polastilo nepopisno razburjenje. Zenske so začele plakati. Stražniki so morali napeti vse sile, da so odstranili žensko od trupa. Neki stražnik, ki je poznal jokajočo ženo, po imenu Karolino Votypkovo, stanujočo na Plzenski cesti št. 256, jo je začel tolažiti.

Gospa Votypkova, kako se pa vedete, saj je vendar vaša hčerka že, predvčerajšnjim umrla in včeraj zvečer so jo prepeljali v mrtvašnico. Pomirite se vendar.

Toda žena je kričala: — Mařenka, zlata moja Mařenka, pustite me k nji, saj to je vendar moja Mařenka.

Pešdeset oddajnih postaj so našli 1. januarja samo v New-Yorku. Sedaj pa pomislite, kakšna zmešnjava mora vladati tam, če si smejo nove postaje valovno dolžino kar po svoji mili volji izbrati. Ni čuda, če oddaja na enem in istem valu kar cel kup postaj hkrati in če vsakihi ni mogoče ločiti nabožne pridige te ali one verske sekte od popevanja in razgrajanja, ki se razlega iz razkošnega bara. V vsej Ameriki je bilo doslej izdanih že 600 licenc za oddajne postaje, dasi bi jih moglo nemoteno oddajati komaj 100.

Radio—Varšava. Radiofonska oddajna postaja, ki je pred kratkim začela oddajati v Varšavi, se je izborno obnesla in je silno pospešila napredovanje radija na Poljskem. Postaja oddaja z energijo 10 kw in jo po vsej državi z lahkoto sprejemajo. Tudi pri nas se varšavska postaja čuje močno in čisto in jo često poslušamo z večjim užitkom kot angleški Davenporty in nemški Königswusterhausen. Kot oddajni postaji na Poljskem se bosta kmalu oglasila tudi Poznanj in Krakov.

Dunaj s 60 kilovati. Dunajčani na noben način nečajo zaostati za svojimi sosedi in zadnje čase se že resno govori, da naj bi tudi dunajska oddajna postaja zvišala energijo na 60 kv, ker se že celo v Budimpešti resno pečajo s podobno idejo.

Radio v solah in javnih lokalih na Madžarskem. Minister za prosveto na Madžarskem je odredil, da se vse šole opremijo s sprejemnimi aparati, če bo v proračunu na razpolago dovolj kredita. Tudi notranji minister posveča radiju veliko pozornost. Odločil je, da se za bolnice, kmetijska društva in občinske urade nabavijo primerne radioaparati.

Drobiž

× Vozite po desni tudi v Avstriji. Kakor javljajo dunajski listi, se avstrijsko ministrstvo za trgovino in promet resno bavi z mislijo, da tudi v Avstriji uvede vožnjo po desni strani in to z ozirom na naraščajoči mednarodni avtomobilski promet, da se na ta način omeji številno nesreč, ki so bile doslej na dnevnem redu. Vožnja po desni strani je do sedaj uveljavljena v vseh evropskih državah, izjemši Avstrijo, Češkoslovaško, Švedsko, Portugalsko, Madžarsko in Luskemburško.

× Boj proti Darwinovi teoriji v Ameriki. V Ameriki še vedno bijejo hud boj za in proti Darwinovi teoriji. Baš te dni je bil v državi Arkansas sprejet zakon, s katerim se prepoveduje pouk Darwinove teorije na vseh solah.

× Snežni meteži na Japonskem. Kakor javlja »Newyork Herald« iz Tokia, so divjali v japonskih provincah Ligata, Tsuyama in Fukai snežni meteži, ki so zahtevali nad 100 človeških žrtv. Pogrešajo tudi 10 oseb. Znežleskih proge očistijo 18.000 vojakov. Snež je mestoma dosezel višino 6 metrov.

× Tudi živali imajo špansko. Tako vsaj poročajo iz Londona. Filmski podjetnik, ki si je s težavo nabavil več levov za neki film, je moral snemanje odgoditi, ker sta dva leva obolela na — španski.

Dnevne vesti.

Ljubljani, dne 12. februarja 1927.

— **Učiteljska imenovanja.** Z ukazom prosvetnega ministra so imenovani za sreske šolske nadzorilke: v Ljubljani Miroslav Pretnar, v Kamniku Gustav Lukežič, v Črnomlju Ciril Viskjaj, v Murski Soboti Gustav Četnik, v Konjicah Božidar Gselman, v Celju Rihard Pestevšek. Za upravitelje osnovnih šol: v Mostah Janko Grad, v Dolnji vasi Mirko Kozin; za učitelja v Ljubljani sta imenovana Franc Smid in Feliks Tavtar.

— **Is sedne službe.** V višjo skupino so pomaknjeni sodnik pri okrajnem sodišču v Slovenjki Blatnici Stefan Vodošek, sodnik pri okrajnem sodišču v Mariboru Josip Vejnar in sodnik pri okrajnem sodišču v Litiji Josip Troje. Trajno je upokojen kancist pri okr. sodišču v Kočevju Andrej Hutter.

— **Is državne službe.** V 7. skupino I. kat. je pomaknjen veterinar pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani dr. Leopold Hribar. Na lastno prošnjo je odpustena iz državne službe učiteljica državne dvorazredne šole v Celju Emilija Meršol-Tominšek; za revizorja v ministrstvu za agrarno reformo je imenovan uradnik novosadske agrarne direkcije v Beogradu Hugo Kunc.

— **Za našega državljanstva** so izstopili: Matija Zupančič, pristojen v Dvor, srez Novo mesto; Karel Gombršek, rodom iz Retice, in Alojzij Pihard, pristojen v Drobince, srez Ljutomer.

— **Komisija za iskanje pravopisa.** Prihodnji teden se sestane v prosvetnem ministrstvu komisija za iskanje pravopisa. Ista komisija je že lani pričela poslovanje in bo sedaj svoje delo nadaljevala.

— **Tečaj za učitelje in učiteljice.** Prosvetno ministristvo namerava prirediti med poletnimi počitnicami tečaj za izpopolnitev strokovne in pedagoške naobrazbe učiteljev in učiteljic. Te tečaj bo lahko posejali učitelji in učiteljice iz cele države. V ta namen je določilo ministristvo kredit v znesku 80.000 Din.

— **Stara bohinjska zima.** Poročajo nam: Po dolgem odmoru več let je nastopila v Bohinju vendar enkrat stara zima v vsej svoji prelesti in krasoti. Niti oblaka na nebu, niti najmanjša sapica in pri tem napoveduje poznavelem vremna šrena iz jeseniške tovarne, da bo to vreme držalo kakih 14 dni. V dolini leži do pol metra snega, pokritega s snežem, ki se lesketa v zjutranjih urah, da ti jemlje vid, ljubko sonce daje že ob 7. uri staremu očecu Triglavu v nepopisnih vjoličastih in rožnatih nijansah svoj poseben kralj, ki ti ga čisti vzduh pričara tako blizu, da ga bočeš že z doline kar z roko prijeti. Drugačnej, še bolj veličanstven je naš oči pri solnčnem zatonu. Kljub snegu ni niti jutraj, niti zvečer in ponoči posebnega mraza, čez dan pa se skoraj lahko solniči na prostem ali se vsaj sprejaha brez površnika. Saninec je izvršten, smuka idealna, tudi sankalči imajo na razpolago nekaj naravnih in navedeno prirejeno umetno sankališče pri Sv. Janezu. Kljub vsemu temu vlada v Bohinju splošno mrtvilo, ker mu manjka naravnega zaledja, zasneženega Primorja in Trsta. Eno pa bo letos gotovo namreč drugod bo že zelenelo, v Bohinju pa bo zimski športnik, zlasti smučar še vedno lahko vežbal in krepil svoje telo v zdravem planinskem zraku.

— **Gripa v Sarajevu.** V Sarajevu se gripa nevarno širi, značilno pa je, da se najbolj širi po solah. V največ slučajih je za gripo obolela deca izpod 15 let. Mestnemu fizikatu je bilo do 10. t. m. prijavljenih 655 slučajev. V internatu spr. prav. Bogoslovije je do danes obolelo 115 goštev, v vseh ostalih srednješolskih zavodih pa varira število za gripo obolelih dijakov in dijakin od 10 do 30.

— **V obvestilo.** Poročajo nam: Po Sloveniji potuje neki »Forst« in nabira posebno okoli koroških rojakov prispevke za tiskovni sklad »Koroškega Slovence«. Ker nima dotični ne od uprave lista »Koroški Slovence«, ki takih pooblastil v inozemstvu sploh ne izdaja, kakor tudi ne Jugoslovanske Maticе nobenega pooblastila, opozarjamo vse narodne kroge, da mu ne nasledajo in ne darujejo ničesar.

— **Zrtev nemarnosti.** V Vranju se je te dni igral gimnazijalec Ratko Nikolić s samokresom in streljal na razne predmete. Nesreča je hotela, da je istočasno stopil iz sosedne veže dijak II. razreda gimnazije Božidar Lukić. Nikolić je v šali pomeril nanj in meneč, da samokres ni nabit — sprožil. Lukić je krogla zadela v glavo in se je smrtno ranjen zgrudil na tla. Prepeljali so ga v bolnico, vendar ni upanja, da okreva. Nikolić je pobegnil.

— **Srečna novosadska tipkarka.** Kolo sreče državne loterije se zadnje čase obrača v prilog Novosadčanov. Pri predznanem zbiranju državne loterije je zadel neki drvar 600.000 Din, topot pa je sreča doletela mlado tipkarko Terezijo Šal iz Novog Sada. Šalova je zadela 100.000 Din. Že takoj prvi dan se ji je ponudilo 20 snubačev. Terezinka pa je vse z indignacijo odklonila.

— **Splošno žensko društvo v Ljubljani** ima svoj letni občni zbor dne 27. februarja t. l. ob 4. popoldne v društvenih prostorih na Rimski cesti 9, pritličje. K številni udeležbi vabi ob 4. b. o. r.

— **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod samo »Pekate«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge. 24

— **Pri prehajanju** nahodu, vnetju vratu, slabem živčevju, trganju v udih je zelo dobro škrobiti v prvi vrsti za redno in dobro prebavo, katero dosežete, ako pijete pol kozarca naravnega Franc Jožefove grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik je Franc Jožefova grenčica najbolj priporočljiva in uspešna. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah. 69

ITO zobna pasta najboljša

— **Največji motorni brod na svetu »Alcantara«** (32.000 ton nosilnosti) družbe Royal Line, napravi svoje prvo potovanje iz Cherbourga v Južno Ameriko dne 4. marca t. l. s potniki I. II. in III. razreda. Potniki III. razreda imajo stajne kabine s dvema ali štirimi posteljami po obsežnih cenah. Ta praznik je enak prazniku »Asturias«, ki je napravil svoje prvo potovanje v februarju lanskega leta. — Za vsa pojasnila se blagovolite obrniti na: Royal Mail Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

SKOK PREKO KOŽE 19. FEBRUARJA 1927 — NA TABORU —

Iz Ljubljane

— **Iz Ljubljanske občinske volitve** so bile zadnji čas predmet živahne razprave v časopisju, ker je notranji minister povodom proračunske razprave v finančnem odboru objavil njihov razpis. Vsa javnost je to obljubo z veseljem pozdravila, seveda z izjemo klerikalcev, katerim so oblastne volitve pokazale, da tudi pri občinskih volitvah ne morejo računati na zmago. Zato je umevno, da so začeli proti njim intrigirati in kakor poročila današnje »Jutro«, se jim je res posrečilo volitve preprečiti. Na magistratu ostane še dalje vladni komisar, ki pa dobi še poseben svet. Na volitve bomo torej očividno lahko čakali še precej časa.

— **Iz Intendantata Narodnega gledališča** je bil imenovan prof. arh. Rado Kregar. — **Iz Stanovanjsko posojilo** so dalje podpisali: Müller Anton, uradnik direkcije drž. žel., Din 1000; Kramolc Luka, predmetni učitelj drž. realke, 600; Tomazič Miroslav, poštini kontrolor, 1000; Dolžan Franc, profesor, 1000; Trost Franc, telovadni učitelj, 400; Stavbna družba dd. Ljubljana 50.000; Koscec Mihael, sreski šolski nadzornik, 5000; Korskica Marija, zasebnica, 2000; Anton Smrdelj, strokovni učitelj 2500, Julija Smrdelj-Goli, lastnica modnega ateljea, 2500; 23 neimenovanih skupaj 75.000.

— **Abonente reda A opozarjamo** na spremembo opernega repertoarja in da imajo svojo redno predstavo zopet v ponedeljek dne 14. t. m. Poje se Verdijeva opera »Ples v maskah«. V vlogi Riharda nastopi kot gost tenorist g. Mirko Jelčič.

— **Iz Pravilica »Pepečica«** v filmu. Radi nenadoma nastalih ovir napovedani film o Grenlandiji ni dospel v Ljubljano. Zato je primorana ZKD spremeniti svoj program ter predvalja mesto tega ljubko otroško pravljico »Pepečica«. Prav gotovo bo v zadovoljstvo staršem, zlasti našim materam in mladini, ako nudimo tudi najmlajšim urico veselja in zabave. Film »Pepečica« nam predstavlja znano pravljico o izgubljenem čevljičku, katera je naša mladina gotovo znana. Poleg tega 5-dejanskega filma bo predvajala ZKD tudi najnovejši film g. Badjura »Izlet na Triglav«. Ta film je izredno lep in prikazuje prirodne krasote naših planin. Vsem našim turistom in sportnikom priporočamo, da si ga ogledajo, saj bo vzbujal spomine na njih izlete in ture. Danes popoldne ob 24.30 se vrši šolska predstava za dijastvo in mladino z znižanimi cenami 2 Din na vseh prostorih. Predstave za ostalo publiko se vrše jutri popoldne ob 9.30 in 11. uri. Vstopnice prekrbite pravočasno pri blagajni kina Matice.

— **Iz Plesni turnir za prvenstvo Ljubljane** v letu 1927 se vrši 20. februarja v veliki dvorani »Kazine«. Prijave tekmovalnih parov pri jutrašnjem »popoldanskem plesu« v 3. Jenka. ob pol 4. do 7. ure. Začetniki za Charleston. Black-Bottom itd. vabljani že ob pol 3 uri.

— **Iz Rezervni ofcirji** se vabijo na predavanje »O avijaciji«, ki se vrši dne 14. februarja ob 17. v ofcirskem domu. Predava komandir eskadrije iz Zagreba.

— **Iz Češkoslovanske marionetno gledališče.** V nedeljo popoldne na Taboru zadnja predstava veseloigre »Vrag in Katra«. Začetek ob pol 5. uri. — Zbor. 141-u

— **Iz Originalnost maske prekaša vsak luksuz**, zlasti pa še pri otroški maskari. Na lanskoti otroški maskaradi Atene je posebno ugajal ljubki klovn, katerega je mamica sešila iz štirih kuhinjskih brisač. Kosajte se, kdo razume pripraviti z malimi otroki in dobro voljo mnogo veselja svoji družini! Na svidenje pri »Predpustni otroški čajanki« dne 27. t. m. popoldne. Legitimacije v Ortopedskem zavodu, Mladika od 4. do pol 6. ure. 142-u

— **Iz Podporno društvo železniških uslužbenec** sklicuje za nedeljo, 27. t. m. ob 8. zj. v prostorih hotela »Strukelj«. Kolodvorska ulica v Ljubljani »Občni zbor« z dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. določitev podpore in članarine, 3. volitev novega odbora, 4. eventualne spremembe pravil, 5. razenotosti. Gospodje zaupniki posebno vabljani. 138-u

— **Iz Predavanje v društvu »Soča«.** Danes predava v Ljubljanskem dvoru g. dr. Jos. C. Oblak, ki je »Sočanom« in prijateljem znan še iz lanskega leta, ko je predaval o Italiji in Etni. To pot predava o svojih »Spominih in vtisih s pota po Nemčiji«. Vstop je vsakemu prost. Začetek ob pol 9. uri zvečer.

— **Iz Komite natararjev, hotelskih, gostilniških in kavarnarskih uslužbenec** v Ljubljani se zadržujejo vsem hotelirjem, gostilničarjem, kavarnarjem, trgovcem in obrtnikom ter vsem udeležencem VIII. valčkovskega plesa za cenjen poset. — Vse selični komite. 143-u

— **Iz Namesto vena na krsto pokojnega** ravatelja A. Škerija v Novem mestu je daroval učiteljski zbor mestne šolske realne gimnazije v Ljubljani 200 Din za alepe. — Sreča hvala!

— **Iz Veliko izbero raznega perila** in bluz priporoča Ign. Žargl, Sv. Petra cesta. 38-n

— **Iz Napredno politično društvo** za Vodmat vabi svoje komišljenike na domačo veselico, ki se vrši v nedeljo 13. t. m. zvečer pri Flegariju, Zaloška c. 7. Vstopnine ni. Dostojne maske dobrodošle. Zdravo! 154-n

— **Iz Zasedni tihotapci kolkala.** Tržko nadzorstvo obvešča, da sta bili razpečavalki saharina Franciška K. in Amalija O. zasedeni pri prodajanju saharina od tržnih stražnikov, ne od policije, marveč sta šele po zasačenju in konfisciranju 1 kg saharina bili oddani policijskemu ravnanstvu, od tam pa finančni kontrol.

— **Iz Mestno drsališče pod Tivolijem** je radi neugodnega vremena do nadaljnjega zaprto.

— **Iz 4. in zadnja seja** občinskega domaškega komiteja akademikega reprezentančnega plesa se vrši v ponedeljek 14. t. m. ob 15. v damski sobi kavarne Emona. Vljudo in nujno vabljenje vse častne dame. Odbor. 152-n

— **Iz Ponovno naprošamo** vse, ki so bili pri vabljenju na I. reprezentančni ples prireditelji po kuki zmoti, da nam blagovolijo opustiti. Oti, ki vabil še niso prejeli, naj jih reklamirajo pri tajniku Kmetu, Gledališka ulica 2. o. d. n. o. pri najbližnjem znanecu akademiku. 151-n

— **Iz Narodna čitalnica v Šiški** javlja svojem članstvu, da je njen ustanovitelj, dolgoletni predsednik in častni član gospod Franc Drenik v petek dne 11. t. m. preminul. Pogreb blagopokojnika bo v nedeljo dne 13. t. m. ob 14. Članstvo se pozivlja, da se polnoštevilno udeležijo. Zbirališče v nedeljo 13. t. m. pred Čitalnico v Šiški ob 13. uri. — Odbor. 153-n

— **Iz Tedensko dobajajo krasne pomladanske bluze:** M. Kristof-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9. 29L

— **Iz Filmska diva** zaostaja za kraljico cvetlic, ki se bo volila danes zvečer na II. velikem obrtniškem plesu v Kazini. Obrtniško društvo je prejelo od odličnih tvrdkih tri krasna darila.

— **Iz Zanimanje obrtnišva** za današnji II. veliki obrtniški ples v Kazini je veliko, ker si je vsako svest, da mora priti tudi obrtnišvo v predpustu na svoj račun.

— **Iz Ukradca ctn.** Vest, natisnemo na tretji strani št. 20. od 26. p. m. našega lista pojasnjujemo v toliko, da ni bil ctn ukraden v Ljubljanski zvonarni, temveč v nekem drugem obratu Strojnih tovarn in lvarn. Dalje je tudi pomotoma označen ctn za svinco. Ukraden je bil v resnici ctn. To se že razvidi tudi iz ostalega besedila dotične notice, in še posebej pa potrjuje to tudi cenjena vrednost ukradenega blaga. Zvonarna pa svinca sploh nima nikdar v zalogi, ker ga za svoje izdelke ne rabl.

— **Iz Dva tatova** sakenj pod ključem. V sredo, 16. t. m. je policija aretirala brezposelnega knjigoveza Stanka F. in brezposelnega fotografa Henrika Č. Oba sta v družbi tretjega tovariša, ki je zaenkrat ušel roki pravice, v nedeljo 9. t. m. v kavarini »Central« izmaknila dve suknji. V ponedeljek sta suknji nesla v zastavljalnico in ju zastavila za 300 Din. Denar sta si razdelila in ga še isti dan pogrnala po grlu. Zvečer jima je še zmanjkalo denarja, zato sta za »čeho« položila zastavni listek. V torek je Č. rešil zastavni listek in ga baje prodal nekemu Bosancu. Sukenj policija ni dobila. Oba tatova sta bila izročena sodišču.

— **Iz Policijski drobiž.** Radi tatvine denarja je bil prijet Joško F., Jernej Č. radi razgrajanja, Janez P. radi beračenja. Včerajšnja kronika je v ostalem zelo suhoparna. Radi tatvine je prispela 1 ovadba, radi kaljenja nočnega miru 2, poškodbe tuje lastnine 1, nedostopnega vedenja 1, zglaševalnih predpisov 1, prestopka cestno-policijskega reda 14 — Franciški Sejbici, ženi kurjača iz Vodmata je bilo ukraden 100 Din gotovine in 50 Din vredne moške triko-hlače.

— **Iz Zadruga hrivcev, frizerjev in lasničarjev** v Ljubljani opozarja svoje p. n. člane, da se zanesljivo udeležijo zadrugnega zbora, kajti načelstvo bo proti vsem tistim, ki se niso pravilno oprijeli, postopalo v smislu paragrafa 25 zadrugnih pravil. 145-n

— **Finančna kontrola** v Ljubljani priredi v soboto dne 12. februarja 1927 v Mestnem domu svojo prvo plesno veselico. Pričetek ob 8. uri zvečer. 217

Iz Maribora

— **Iz Zopet »atentati«.** Doslej še neznani zlikovci so včeraj ponoči zažgali pred stanovanjem vodje delavnic državnih železnice inž. Dolhovskega, petardo, ki je z močno detonacijo eksplodirala. Eksplozija je bila tako močna, da so popokale na hiši šipe. Na inž. Dolhovskega je bil že pred par tedni izvršen napad. Takrat so ga neznani moški zvečer napadli in pretepli. Sumi se, da iz so isti storilci. Polcija se trudi, da jih izsledí, toda doslej je bilo zasledovanje brezuspešno. — Iste noči je eksplodirala petarda tudi pred stanovanjem g. Volierja, poveljnika mariborskega gasilskega društva.

— **Iz Konja zaigral.** Znani mariborski mesar je pred par dnevi kvartal z nekim posestnikom iz Slovenske Bistrice. Začela sta igrati za visoke stave in končno je kmet zastavil svojega konja, mesar pa je stavil 7000 Din. Kmetič je igro izgubil in konj je bil mesarjev. Dovolil pa je kmetiču, da se z njim se odpelje domov. Kmet je upal, da bo mesar na konja pozabil. Toda naslednjega dne je mesar zahteval konja in ga res tudi odpeljal. Kmetič se je ves obupan zatekel na policijo, ki mu je konja vrnila. Oba pa se bošta morala radi prepovedane hazardne igre zagovarjati pred sodiščem.

— **Iz Proslava Rasbergerjeve** 25-letnice v Narodnem gledališču je bila prav dostojna redkega jubileja. Jublantu, ki je nastopil v glavni vlogi operete Cigan-baron, ki se je vprizorila pod njegovo režijo, so čestitali njegovi stanovski tovariši in razni drugi kulturni reprezentanti. V imenu gledališke uprave mu je izreklo tople čestitke intendant g. dr. Brenčič, v imenu mariborskih tovarišev pa g. Železnikar. Iz Ljub-

ljane je prispeel nestor slovenskih gledaliških igralcev g. Dantio, ki je v prisrčnih besedah naglasil pomen tega redkega jubileja na slovenskem odru. Slavljencu so izročili primerna darila in krasen venec. Predstava je izbornito uspešno ter žela vsestransko priznanje.

— **Iz Radi škrtatke** je ukinjen pouk v I. razredu gimnazije. Ako se bo bolezen še nadalje širila, bo ukinjen pouk na vseh solah.

— **Iz Stalno upokojen** je dolgoletni mestni knjigovodja g. Boltavzar. Občinski svet mu je o priliki vpokojitve izrekel zahvalo in priznanje za vestno službovanje.

Iz Celja

— **Iz Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

— **Iz Aretirana detomorilka.** V zapore celjskega okrožnega sodišča so pripeljali te dni vdovo Apolonijo Škof iz Artič pri Brežicah, ki je meseca januarja porodila otroka ter ga takoj po porodu zadavila in zakopala v gnoj, kjer so ga orožniki našli. Zagovarjala se bo pred poroto.

— **Iz Mladinski sestanek.** V nedeljo, 13. t. m., ob 3. popoldne se bo vršil v klubovi sobi Celjskega doma mladinski sestanek za ustanovitev demokratske mladinske organizacije »Edinost« v Celju. Na sestanku bo poročal predsednik ljubljanske »Edinosti« g. Simmonec.

— **Iz Pomladansko porotno zasedanje** pri okrajnem sodišču v Celju bo najbrže odpadlo, ker doslej še ni nobenega porotnega slučaja.

— **Iz Streljačka družina** v Celju ima svoj I. redni občni zbor v ponedeljek 14. februarja ob 20. zvečer v restavracijskih prostorih Celjskega doma.

— **Iz Zlatino in srebrino** prodajajo po Celju in okolici smiljivi ljudje. Občinstvo svarimo pred nakupom. Nekaj teh smiljivih ljudi so pravili že pod ključ, ki so prodajali ničvredno blago.

Kakao „Van Kaster“

nova pošiljatev svežega blaga v najfinjših kvalitetah prispela.

Film Pri nas in drugod

Tudi v tem tednu so nam nudili ljubljanski kinematografi prav dober in privlačen program. Matica je nadaljevala najprej še z »Micko iz Patrac« (Wien wie es weint und lacht), nato je predvajala dva dni »Golo ženo«, ki pa ni bila prav nič pohujšljiva, zdaj pa vrši »Madamo«, ki se boji deček, prav posrečeno in tudi igralsko in tehnično prvovrstno komedijo.

Ideal je moral radi velikega zanimanja podaljšati predvajanje pacifiističnega, sicer malo nemško pobarvanega, a drugače grandioznega filma »Potopljeno brodovje«, nato pa je vrtil ofimljenjo opereto »Ljubko dekle« (Süsses Mädel) z nedavno iz Evrope pobeglo divo Imogen Robertsonovo. Za jutri napoveduje »Pratermizik«, ki pa je docela drug kakor ga je predvajala Matica. V glavni vlogi nastopi češka diva Onny Andra.

— **Iz Plamen lažec** je nov film s Henry Porten. Predvajal se je v dvoru in pokazal, da je nemška igralka med našo publiko še vedno zelo popularna. Sledil je »Gigolo« z mojstrsko igrjo Rod la Roqua, a malo sepavo režijo, od danes naprej pa ima na repertoarju sloviti nemški film »Faust« z novo filmsko zvezdo Camillo Horn v vlogi Marjetice.

Izven Ljubljane so imeli na repertoarju naslednje filme:

— **Iz MARIBORU:** »Madame si ne želi otroka«, »Michael Strogoff«, »Radio-detektive«, »Bajaderca«, »Ledeni prepad na Dachsteinu«, »ZAGREBU: »Zvezda morja«, »Faust«, »Pleši Bajac«, »Ali se je treba ženiti«, »Lov za zločince«, »Velikansvo pleše valček«, »Poročnik Orlov«, »Grof in balerina« itd.;

— **Iz BEogradu:** »Veselo gledališče« (Gloria Swanson), »Veseli črteček«, »Parada smrti«, »Ljudje iz jekla«, »Svet brez moških«, »Senca vzhoda«, »Seke«, »V lazi je spase« itd.;

— **Iz DUNAJU:** »Metropolis«, »Z motorjem preko oblakov«, »Črni raj«, »Škoki deželo snega«, »Gola žena«, »Gospodična Jo-sette — moja žena«, »On in njegova tašča«, »Veseli črteček« itd.;

— **Iz PARIZU:** »Gospodična Jo-sette — moja žena«, »Noč ljubne« (Ronald Colman in Vilma Banky), »Vražji cikruse«, »Velika knežinja in njen pač«, »Velika parada«, »Vari-jetek«, »Črni pirat«, »Ničevoc«, »Nočna cvet-kac«, »Cobra« itd.

Plavolaska ali črnolaska

Ameriška filmska igralca Ernest Torrence in William Collier sta velika prijatelja. V filmu nastopita često skupaj, v zasebnem življenju pa sta pravcata Kaster in Polka. Dasi popolnoma harmonizirata, je eno vprašanje za oba vedno sporno. Torrence namreč ljubi črnolasko, dočim je prijatelj William bolj vnet za plavolasko. Da drug drugega prepričata o pravilnosti svojega mišljenja, sta izbrala posebno razsodišče, ki naj odloči o »prečnem vprašanju«.

Zirija je imela težko stališče. Od petih sodnikov sta se dva ogrevala za črnolasko, a dva za blondinke. Peti je bil v zelo neugodnem položaju, ker ni hotel nobenega od obeh igralcev s svojo odločitvijo spraviti v slabo voljo. Končno pa je prišel z barvo na dan.

— **Iz Ne zamerite, Torrence,** toda odkrito vam rečem, jaz sem za blondinke.

Collier je triumfal. Torrence pa je obupno vprašal: »Ali za Boga, čemu baš za blondinke?«

Ponižno je odvrnil peti sodnik: »Ožej sem in moja žena je črnolaska.«

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 13
Izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloge sprehajalnih palic
Stari dežniki za eno ceno vrobljeni.

I. REPREZENTANČNI PLES

pod najvišjim pokroviteljstvom
Njeg. Vel. kralja Aleksandra I.

prirede slušatelj ljubljanske
univerze v hotelu »Union«
— v sredo 16. II. 1927. —

Vstop strogo proti vabilu. Velika dvorana izključno za ples; dalje so publiki rezervirani vsi restavracijski prostori, male dvorane in srebrna dvorana. — Vstopnina za akademike 10 Din.

Sokol

SOKOLSTVU LJUBLJANE IN OKOLICE!

Preminul je naš brat Franc Drenik, eden naših najstarejših bratov, ki je stal ob zibelki našega Sokolstva ter je bil soustanovitelj, prvi poročnik in nato starosta »Južnega Sokola«.

Vsa ljubljanska in okoliška Sokolska društva pozivljamo, da se udeležijo pogreba kar največjim številu.

Pogreb se vrši v nedeljo 13. t. m. ob 14. Zbirališče članstva pol ure pred pogrebom pred Narodnim domom.

Članstvo v kroju.

Zdravo!

Starešinstvo JSS.

Sokol Šiška. Naš ustanovni in častni član Fr. Drenik je umrl. Kaj je bil on svojem Sokolu, je še vsem, posebno starejšim šiškarjem, dobro v spominu. Dolžnost naša je, da se udeležimo njegovega pogreba polnoštevilno. — Sokol Šiška vabi zato vse članstvo, da se zbere korporativno pol ure pred pogrebom v telovadnici, odkoder okorakamo skupno pred hišo žalosti. Člani v kroju, drugi z znakom. Prihitimo vsi in počastimo s svojo prisotnostjo pokojnikov spomin. — Radi pogreba se vrši redni občni zbor ob 16. v društveni telovadnici. Zdravo!

Sokol I. V nedeljo 13. t. m. 1927. ob 15. se vrši v veliki dvorani na Taboru tekma moške dece. Pri tekmi bo podala mladina obračun dela, redne in sistematizirane vežbe, ki se goji v telovadnici. Ker bo tekma tudi v bodrilo staršem, da vidijo napredek in disciplino svoje dece, vabimo vse prijatelje mladine, posebno pa starše, da prisostvujejo tekmi. Zdravo! 147-n

Nova društva. V toku preteklega meseca so bila ustanovljena nova sokolska društva v Boki in N. Bečju.

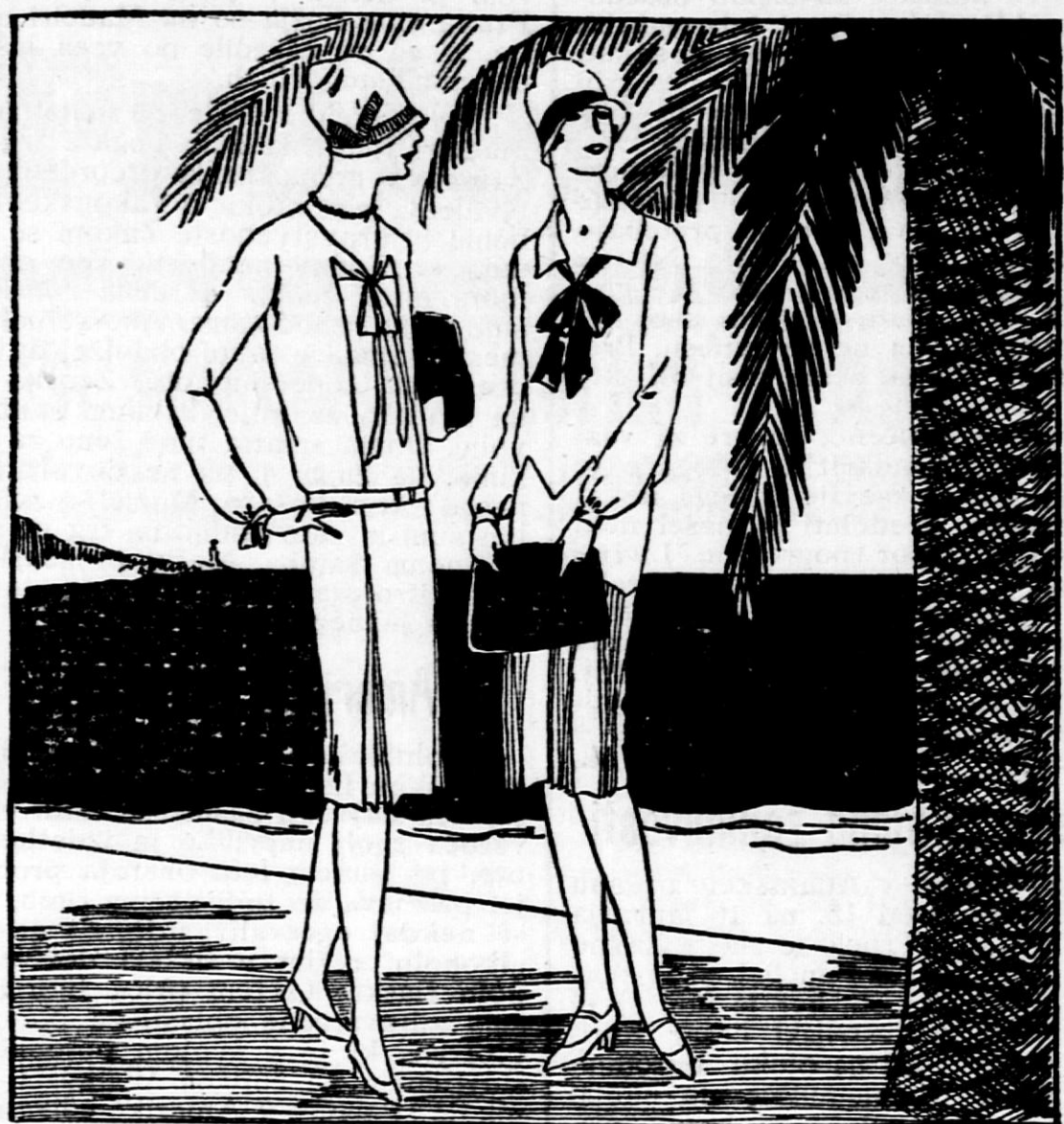
»Soko Dušana Silnoga«, glasnik beogradске župe, ima v 1. številu t. l. sledečo vsebino: Nova reč. — Urednici. — Češko-slovaško Sokolstvo: J. Jehlička. — O telesnom vaspitanju: župa Kragujevac. — Moralno vaspitanje Sokolstva: župa Tuzla. — Časak radosti. — Župski glasnik. — Jugoslovensko Sokolstvo.

Finančni zletni odbor VIII. vsesokolskega zleta v Pragi je končal svoje delo. Čisti zletni prihodek znaša 9.154.700 Kč.

Sola Slovenskega Sokolstva v Pragi je preložena na 17. april, ker ima Jugoslovensko Sokolstvo v marcu glavno skupščino v Beogradu in ker bodo tukaj ob tej priliki velike sokolske slavnosti: položil se bo temeljni kamen za sokolski dom in odkrili bodo spominsko ploščo v svetovni vojni padlim Sokolom.

Sokolsko društvo v Nišu je začelo z zidanjem sokolskega doma, ki bo ena najlepših zgradb v Nišu. Društvo je tudi

Moda Pogled v pomlad

Razkrili smo že svojim radovednim čitateljem glavne zanimivosti pomladne mode, ki ne bo prinesla posebnih novotarij. Linija ostane nostalna, le za spoznanje bolj »ženska«. Krila so še vedno kratka, morda celo krajša; koleno je pokrito le še, ako stoji dama na miru, pri vsakem koraku pa kometno pokuka izpod roba. Pliseji ostanejo v modi; krilo je lahko plisirano v celoti ali le v partijah, pač pa mora biti plise droben in fin. Zemperška oblika bluze ali bluznega dela obleke triumfira slejkoprej, pas je ali prav ovek iz usnja, ali pa zelo širok in tvori v tem primeru del bluze. Včasih ima obliko šerpe. Lahko pa se nosijo tudi obleke brez pasu.

Jopice so kratke in tesne in zelo podobne moškimi sukničjem. Ne tvorijo del kompleta, ampak samostojno oblačilo in so zato v kroju in barvi neodvisni od

ostale obleke. Izgotavljajo se iz šetlanda, krirče barvnega sukna ali temnega, navadno črnega baržuna. Ako imajo ovratnik, je ta ozek. Ohranil se je tudi žametasti, brezrokavni telovnik.

Modne barve so svetlosiva, zelena in bež. Modra barva pomladi morda ne bo več tako moderna, ker so o njej preveč kričali, pa so si nabavile dame modre obleke že sedaj, tako da se jih bodo do prave pomladi najbrž že naveličale.

Klobuki so tesni in mali; novo linijo dobe s tem, da so potisnjeni nazaj. Najbolj priljubljena garnitura je ovek trak, ki je često vezan. Priljubljeni bodo tudi okraski iz cvetk, ki morajo harmonizirati s šopkom na rami.

Čevlji ne prinašajo novosti; so globoko izrezani, deloma s špango, deloma brez nje.

Epoha nove obleke

Ali so kratka krila in dečje frizure samo prehodna svojevglavost mode, ki bo hitreje pozabljena, kakor je prišla, — ali jih moramo smatrati za trajno prikazen?

To vprašanje so si postavili pač že mnogi. Nedavno je znameniti laringolog dr. Landol, ki se v svojem prostem času podrobno peča ne le za zgodovino temveč tudi s filozofijo kostuma, predaval v pariškem strokovnem inštitutu o razvoju kostumov, ter izvajal naslednje zaključke:

Obleka je rezultanta socialnega življenja gotove epohe. Zato je tudi v vsaki epoki kostum nekaj povsem neprostovoljnega, potrebnega, celo vsiljivega. Vsaka etapa v zgodovini kostuma odgovarja etapi običajev. Skupnost med načinom življenja in oblačenju je tako popolna, da vse izpremembe, ki jih človek ustvarja na obleki, kmalu izginejo in se menjavajo, ker se morajo podrediti igri neprostovoljnih, notranjih, duševnih izprememb.

Vpliv človeške volje na izpremembanje kostumov je omejen in se imenuje moda, ki pa vendar obstoja samo v menjavanju podrobnosti na obleki.

Dandanes, zaključuje dr. Landol, smo priče izpreminjanja obleke. Nahajamo se sredi znamenite zgodovinske izpremembe: kratka krila in

kratki lasje niso moda, marveč imajo značajan potrebnega in nujnega, kar karakterizira vsako revolucijo v zgodovini obleke. Ime moda lahko prepuščamo aranzmanu opreme in reklame. Mi lahko smatramo, da je kostum današnje epohe fiksiran za dolgo dobo: je lahak, praktičen in naglo izgotovljen. Košček blaga od prsi do kolen, pristrženi lasje pod majhnim klobučkom in še vse drugo, kar je značilnega pri današnji ženski nošnji, se bo vzdržalo še pri naših potomcih.

Prevrat v moški modi?

Modni diktatorji pravijo, da se obeta moškimi nepričakovani prevrat v modi. Inicijativo je dal zopet London, ki je za moško modo še vedno tako mero dajen, kakor za žensko Pariz. Ker pa Pariz ne sme in noče zaostajati, se je Parižan Debucourt požužil in nastopil te dni v gledališču La Potiniere v smokingu temnomodre barve. Ker pa ena lastovka še ne priključuje v deželo pomladi, morajo reformatorji moške mode poslati moške v rdečkastih, zelenih, svetlomodrih in drugih kričočih oblekah na ulico, kjer jih bodo lahko vsi občudovali in posnemali.

Moške hočejo torej prisiliti, da bodo nosili obleke »nežnih« barv. Ne gre za temnomodre smokinge, marveč za pesterne promenadne obleke. Moški se za enkrat tej novotariji smejejo, toda bog

nas varuj, ako se res uveljavijo. Mislite si nadebudnega mladeniča, ki pošlje v novine mali oglas in povabi predmet svojih srčnih bolečin na zaupni sestanek med štirimi očmi. Kot vidni znak, po katerem ga bo spoznala, navede svetlozeleno, svetlomodro ali rdečkasto obleko. In kako bi izgledala prome-da, če bi hodili gospodje v takih pisanih oblekah, da bi še dame prekašali? Upajmo, da se moški to pot ne bodo uklonili modnim diktatorjem in da ostanejo pri svojih skromnih temnih oblekah.

Moda in zdravje

Pred kratkim je moderno ženstvo vznemirila izjava nekega znanega new-yorskega internista, da je tuberkuloza začela med gospem in gospodičami močno naraščati, odkar se je moda vitkosti začela pretiravati.

Informirali smo se pri zdravniku in dobili naslednja pojasnila: Taka Jobova poročila se na naše ženstvo ne morejo nanašati. Ako se med damami začne pojavljati številnejša obolenja na pljučih, nima to nič skupnega z modo, marveč s tem, da se vse te bolelosti in katarji dajo dandanes podrobneje diagnosticirati kakor pred časom, ko so zdravniški krogi obravnavali vsa obolenja mladih deklet kot jetiko. Da bi gojenje vitkosti povzročalo tuberkulozne procese, sicer ni preveč verjetno, vendar se seveda dogaja, da gladovanje povzroči oslabeleost telesa in pospeši tuberkulozno bolehanje.

V ostalem pa gladovanje za ceno vitkosti pri nas ni preveč v modi, vsaj ne v širših slojih. Odstotek onih dam, ki so z gladovanjem škodovale svojemu zdravju samo za to, da bi postale vitke, je pri nas gotovo neznamenit v primeru z odstotkom drugod v Evropi ali Ameriki.

Damski škornji

Škornji so pri nas v mestu sploh redka prikazen in zato si kar ne moremo misliti, da bi jih nosile celo dame.

Ze moški škornji zahtevajo od čevljarja mnogo okusa in spretnosti, ki ju marsikateri naš čevljar ne zmore, tembolj pa velja to za damske škornje.

Na sliki vidimo »žabo« v škornjih, ki so klu tuudi letošnje zimske sezone. Na prvi pogled bi človek mislil, da delajo ti škornji podjetni deklini čast, ker so »na biks« in imajo fenomenalno visoke pete. Pa ni tako. Vidi se takoi, da čevljar in dekle nista vedela, kaj se zahteva od škornjev, ako hočemo biti v njih elegantni. Domovina in dežela škornjev je Rusija, kjer jih dame pozimi že od nekdaj nosijo. Toda v Rusiji bi zaman iskali tako neokusno oblačeno in obuto devojko, kakor je tale na naši sliki. Njeni škornji so odloč-

no prešpičasti in tudi pete so skoraj za polovico previsoke. V členkih škornji ne smejo biti tako nagubančeni. Narejeni morajo biti strogo po obliki noge, da je golenica zgoraj in spodaj zožena, na sredji pa nekoliko širša.

Važno je tudi, da se zna dama škornjem primerno obleči. Nekatere ljubljanske so opazile v modnih žurnalih naslikane dame v škornjih in so si škornje hitro nabavile. Mi bi samo pripomnili: k škornjem spada s sivo kožuho vino obrobjen rjav ali siv plašč, do pasu narejen po telesu tako, da se tesno oprijemlje, spodaj pa razširjen v zvončasti obliki. Na glavi nosi dama šajkači podobno čepico iz sive ali rjave kožuhovine, kakršen je pač plašč. Nikakor pa ne gre obuti škornje in nositi istočasno navadno promenadno obleko s širokim klobukom. Drugačna je stvar z jahalnimi kostumom, ki je itak strogo predpisan. Pa tudi pri tem vidimo dolgo jopo, ki odgovarja po kroju omenjenemu plašču. Damam v škornjih, kakor jih vidimo v evropskih modnih žurnalih ali na naši sliki, bi se v Rusiji prisrčno smejala.

Tekmovanje v ženski lepoti

Kot otroci smo poznali tekmovanje v moči, spretnosti in gibčnosti. Pri teh tekmah je slo samo za čast, ne pa za nagrado. Slo je za to, kdo bo prvi na drugem koncu ulice ali vrh hriba, kdo koga vrže, kdo najvišje skoči, kdo vzdrži najdelj pod vodo ali kdo preplava reko. V prejšnjih časih, pa tudi sedaj, mladina rada pleza na smreke in brzjavne droge. Dobre mamice vidijo v tem tekmo, pri kateri gre za vprašanje, kdo bo imel prej raztrgane hlače. Zato razganjajo tekmovalce z metlo in to je tudi edina nagrada.

Tudi kot dijaki nismo prav razumeli zakaj so se boginje Hera, Artemida in Afrodit tako potegovala za jabolko v Parisovi roki. Deklice bi bile dale jabolko Heri, ki je znala najstarejšemu bogu Zevsu tako dobro gospodinjiti, dečki bi ga dali Artemidi, ki se je podila s psom in lokom po gozdu, toda profesor je tem in drugim dejal, da je dal Paris jabolko tretji boginji, ki se mu je prijazno nasmehnila ter mu obljubila, da mu privede najkrajnjo ženo.

Prvo tekmovanje o ženski lepoti so priredile torej grške boginje in Paris je pri tem igral vlogo sodnika. Iz tekmovanja je nastal hud prepri in pozneje celo trojanska vojna, toda Paris je vendarle prišel na svoj račun.

Za Grki so imeli najlepše ženske na svetu Slovani, ki pa na to nikoli niso bili preveč ponosni, ker so igrate pri njih druge vrline važnejšo vlogo, kakor pa lepa zunanost.

Rekord v ženskih lepotnih tekmah so dosegli v novejšem času Američani, ki imajo dovolj denarja, da si lahko tudi ta sport privoščijo. V Ameriki so taka tekmovanja na dnevnem redu. Bogati Američani se kratkočasijo s tem, da izbirajo zdaj najlepše damske nožice ali vrat, zdaj zopet najlepši hrbet, obraz in frizuro.

Iz Amerike so se po vojni lepota tekmovanja razširila tudi po vsej Evropi in se vrše ob najrazličnejših prilikah in na najrazličnejše načine. Med vsemi mi je dvignila največ prahu konkurenca Fanameta med srednjeevropskimi državami, izmed katerih je izšla kot zmagovalka Jugoslavija z Zagrebčanko Stefico Vidačičevo.

Humoristični kotichek

Iznenadenje.

— Rada bi s čemerkoli presenetila svojega zaročenca.

— Pa to je lahka stvar! Povej mu le svoje pravo rojstno leto!

Zagonetka.

— Oprosti, dragi sosed, dobro bi pa le bilo, če bi zvečer zagnil okna, ko poljubljaš svojo ženo.

— Glupost! Jaz sem vendar zvečer vedno v klubu!

Dober trgovec.

Polgluh kupec vpraša podeželskega trgovca: »Koliko sem dolžan?«

»Sedemdeset dinarjev.«

»Sem prav slišal: devetdeset goldinarjev?«

»Ne, samo osemdeset.«

Nežen soprog.

»Moja žena tehta sedemdeset kil; vsako leto gre v Karlove Vary in shujša za deset kil. V sedmih letih se je bom znebil.«

Dobra duša.

»Povej no, čemu si pri krojaču tako glihal za obleko, ko vendar veš, da mu je ne boš nikdar plačal.«

»Nočem, da bi revež preveč izgubil.«

Sorodstvo.

Mozes je v mestu zakesnil na vlak in mora prenočevati v gostilni. Ko se zjutraj zbudi, vidi, da je spal na mrtvi stenici. Ves divj pokliče oštirja, ki pa se samo počehlja za ušesom in pravi: »Mučno, seveda! Toda stenica je vendar mrtva in Vas ni mogla nadlegovati.«

»Tisto že,« pravi Mozes, »to je stara mati in me ni nadlegovala. Pač pa njeni številni žalujoči ostali.«

Na ženitnem potovanju.

»Možiček, strašno se sramujem. Ko prideva v hotel, bom zatisnila oči, da ne bom nikogar videla.«

»Pojdi, pojdi! Nesi kovčeg in bodo vsi sodili, da sva že prav star zakonski par.«

Nove knjige in revije

Društvena Dekadenc. Izšla je druga izdaja knjižice »Društvena Dekadenc« Miljenka Vidovića. Poglavlja te knjižice so: Europa je bolesta. — Naše moralno ogledalo. — Pritajene snage naše narodne rase. — Religije i njihove organizacije kao faktor morala. — Jeli človek cilj ili sredstvo. — Materijalizam. — Nacija i pojedinac. — Čovek je centar. — Naše škole. — Wilson, Ljening, Mussolini. — Etički pokret. — Svadavanje zapreka. — Individualizam. — Budi Čovek. — Cena 8 Din; naroča se pri biblioteki »Uzdajatelj« (Vidovičev pokret) v Sarajevu.

Mislil i Pravila za Život. Ta knjiga vsebuje 1000 aforizmov, (160 strani), ki se nanašajo na etično življenje in je prva knjiga te vrste v naši literaturi. Trdo vezana Din 20.—, a naroča se pri biblioteki »Uzdajatelj«, Vidovičev Pokret v Sarajevu.

Henrik Sienkiewicz, Potop. Iz poljščine prevlel dr. Rudolf Mole, 11.—12. snopič. V Ljubljani, 1927. Založila Tiskovna zadruga. Po daljšem presledku je izšel zopet nov dvojni snopič Sienkiewiczovega romana »Potop«, ki ga izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani. O zanimivosti Sienkiewiczovih romanov nam ni treba še posebej govoriti. Dovolj je, ako poudarjamo, da je prva izdaja vseh njegovih romanov v slovenskem prevodu že zdavnaj razprodana in da po novi izdaji Tiskovne zadruge prav pridno segajo naširski sloji. Velikega romana »Potop« I. del je bil dokončan začetkom letošnjega leta in je že izšel v skupni knjigi. Z enajstim in dvajsetim snopičem začneja drugi del. Dobilo se še vsi prejšnji zvezki, zato vabimo ljubitelje zanimivih romanov, da se naročijo na »Potop«. Vsak dvojni snopič velja 20 Din in se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Dvije Kulture. Izšla je v nakladi biblioteki »Uzdajatelj« v Sarajevu brošura pod naslovom »Dvije Kulture« od Miljenka Vidovića. Brošura razpravlja o avtorjevem naziranjju o sodobnih razmerah v Evropi ter se bavi z vprašanjem slovenske duše. Poglavlja knjižice so: O dvjema kulturama. — Privatni i politički moral. — Izvan čoveka. — Dva sistema vlasti. — Putevi etičkog prosvetljavanja. — Blago naše slavenske duše. — Mi smo na prekretnici. — Čovek. — Cena knjižice 6 Din.

Renzo Martinelli:

Dežnik in ključ

Bilo mi je šele sedemnajst let, ko sem se smrtno zaljubil. Ona je bila za leto mlajša od mene, Zvala se je Luiza in je bila vajenka v neki trgovini starin. Trgovina je stala seveda onkraj Arna.

Razume se, da sva se blazno ljubila. Ali najina sreča ni bila brez oblačila. Tudi Luiza je bila do ušes zaljubljena. Mislila je samo na ljubezen in to ji je povzročalo vsak dan nepriroke, doma kakor v trgovini. Njeni stariši so ji branili sestanke z menoj, ali ona je uporno ponavljala: ali njega ali nikogar!

Tudi moji niso bili zadovoljni. Bila je mobilizirana vsa žlahta, vse mogoče tetke, ujne in strine, ali brez uspeha. Hoteli so naju razdvojiti, ali midva se uisva udala.

In v tej borbi sva prišla do zaključka, da nama ostane samo še to, da se končava sama. Odločila sva se za to brez težave, sedeč v parku. Tedaj je deževalo. Luiza je bila bleda, ali lepša nego kdajkoli. Gledala me je in molčala.

Odločila sva se torej za samomor. Ali ne s samokresom!... Kajpak! Ker

Luiza mi je rekla odkrito:

«Vse, ali krvi ne morem trpeti!»

Po dolgem posvetovanju sva odločila, da zaupava vodi svoji življenji. Poljubila me je v čelo, jaz njo v obraz in sva odšla iz parka.

Molče sva prišla do cerkve Sv. Jerneja. Tu sva se sporazumela, da skočiva v vodo izpod mosta, ker so tudi časopisi tolikokrat pisali, da je tu Arno najbolj globok.

«Če je sklenil človek, da se utopi, zadostuje tudi do gležnjev globoka voda!» je modrovala Luiza, tesno se privdijajoč k meni.

Dogovorila sva se, da se najdeva zopet okoli polnoči na bregu izpod mosta. Ta čas sva izbrala zatagadelj, ker sva mislila, da ob tej uri ne bo ob bregu onih zoprnih rešilcev.

«Ali si se odločila?» sem jo vprašal.

«S teboj v smrt!» mi je odgovorila Luiza. Potem sva se poljubila in ločila.

Točno o polnoči sva se našla zopet na mestu izpod mosta. Deževalo je in Luiza je imela razprti dežnik. Moral sem se nasmejati. Prišla je z namenom, da končava življenje v vodi in, glej, bala se je, da je dež ne premočil!

Luiza je bila tudi oblekla svojo najlepšo toaleto.

Objeta sva se začela približevati mestu, s katerega sva imela skočiti v reko. Bila sva že kraj ograje keja. Pri bližal se je odločni trenotek. Prevzet od nekakšne mrzlice sem snel klobuk in ga položil na ograjo. Luiza je kraj mojega klobuka postavila svoj šal.

«Ali se bojiš, Luiza?» sem vprašal.

«Jaz? Prav nič, dragi moj!»

«Tedaj naprej!» sem rekel odločno. Čvrsto sem jo objel in bil že pripravljen, da se tako objeta vrževa v reko.

Tedaj pa se je Luiza kakor prebudila iz sna. Strašno je zavpila, jezno me je pahnila, tako da sem padel poleg ograje. Ko sem se dvignil, sem videl Luizo, kako beži na vso moč.

Stekel sem za njo in jedva sem jo dohitel pri cerkvi sv. Jakoba.

«Zakaj si pobegnila? Kaj nisi ti sama predlagala, da skočiva skupaj v reko? Zakaj mi nisi povedala, da si se premislila?» sem jo vprašal ves jezen.

«Oprosti, ali naenkrat me je bilo strahl Ampak, nikar mi ne govori več o tem. Pojdi zdaj, da vzamem šal, ti pa klobuk...»

Vračala sva se počasi, ali nisva mogla priti do prejšnjega mesta, ker je stala tam že velika množica moških in žensk. Neki nočni čuvaj je držal v rokah moj klobuk in Luizin šal. Prihitej je tudi oddelek ognjegašev; z grabljami so iskali po reki... Iskali so utoplenice, ker so bili prepričani, da je neki ljubavni parček končal tukaj svoje življenje.

K množici sva se pridružila še midva. Bila sva radovedna, kako se bo končala ta komedija.

«Zakaj pa jim ne rečeš, naj nikar ne iščejo?» me je vprašala Luiza.

«Prav, ali moral bi tudi reči, da sva si hotela midva vzeti življenje in ker tega nisva storila, bi se nama vsi smejali...»

Morala je biti že tretja ura po polnoči.

«Skoro se bo že zdanilo... Moram domu...» je zašepetala Luiza.

Pogledal sem jo.

«Kaj pa porečeš očetu?»

«Očetu? Ničesar ne porečem!»

«Kako vendar! Saj si mi povedala, da si v svoji sobi pustila pismo?»

«Kaj potem? Če sem ga pustila, ga bom tudi vzela.»

Zelo sem se začudil.

«To ni tako priprosta stvar, Luiza. Ko ti odpro vrata, te bodo vprašali, kje si bila do zdaj?»

To in ono

100 letnica ladijskega vijaka

11. februarja 1827. je dobil slavni češki izumitelj Jozef Ressel, čigar zemski ostanki počivajo na pokopališču pri Sv. Krištofu v Ljubljani, avstrijski patent na ladijski vijak. Ressel (1793 do 1857) je bil takrat nameščen kot šumarski uradnik v Trstu, kjer je imel dovolj prilike razmišljati o izpopolnitvi pomorskega prometa. Dva tržaška trgovca sta mu priskočila na pomoč z denarno podporo v znesku 60 cekinov in s tem denarjem je izdelal Ressel prvi ladijski vijak. Kupil je majhen čoln, pritržil vijak in se začel voziti po morju. Vijak je dobro funkcioniral in Ressel je prišel do preprečanja, da bi se dal vijak porabiti tudi pri ladjah. Ta ideja ni bila nova, kajti z njo se je pečal že Leonardo da Vinci, samo da je do Ressla praktično nič ne izvedel.

V večjem obsegu je začel Ressel delati polzkušne l. 1829. Podpiral ga je trgovec Fontana. Z njegovo pomočjo je zgradil približno 18 m dolgo ladijico, ki jo je nazval »Civeta«. To prvo ladijo, opremljeno z vijakom, je gonil parni stroj s 6 HP. Pri nekem polzkusu je pa parni kotel pod prevelikim pritiskom eksplodiral in tržaška policija je Reslu prepovedala nadaljevalne polzkušne. Tudi trgovec Fontana je bil razočaran in ni hotel več podpirati mladega izumitelja. Ressel je ostal brez sredstev in ker ni hotel opustiti svojih načrtov, se je napotil v Pariz. Toda tudi tam ga je čakalo razočaranje.

Leta 1840 je prispel v Trst prvi parnik, opremljen z vijakom. Zgrajen je bil v Angliji. Med radovedneži na obali je stal tudi Ressel. Lahko si mislimo njegovo razočaranje, ko je videl, da so njegov izum izrabili drugi. Ressel je namreč zaupal svoje podrobne načrte nekemu Bauerju, ki je obljubil, da proda njegov izum v Franciji ali Angliji. Bauer je z načrti odpotoval in se ni več vrnil. Iz tega je nastal sum, da je Bauer Reslove načrte prodal. Koliko je na tem resnice, se še danes ne ve.

Niti po Reslovi smrti ni bilo prvenstvo njegovega izuma splošno priznано. V Franciji velja za izumitelja ladijskega vijaka Frederic Sauvage, v Angliji Petit Smith. Ako pa primerjamo datume posebnih patentov, vidimo, da je bil Ressel med izumitelji prvi. Reslov patent datira iz leta 1827, Sauvagejev iz l. 1832, Smithov pa iz leta 1836.

Ressel je podlegel tifuzu 10. oktobra 1857 v bivšem hotelu »Bavarski dvor« na Dunajski cesti v Ljubljani, kjer je sedaj »Gospodarska Zveza«. V rojstnem mestu Chrudim so mu postavili leta 1924 krasen spomenik, delo profesorja Salouna. Češkoslovaški tehnični muzej v Pragi hrani mnoge spomine na Ressla, med njimi tudi prvi model ladijskega vijaka, ki ga je izdelal izumitelj lastnoročno.

Klavern konec romantične ljubezni

Začetkom januarja se je seznanil 33 letni polir Ključor v Kraljevem Gradcu na Češkoslovaškem z uradnikom Marijo Charvatovo. Sestala sta se samo petkrat, a vendar sta se tako zaljubila, da se ima Charvatova zahvaliti samo orožnikom, da je še živa. Začetkom februarja je telefonirala policija iz Kraljevega Gradca pardubskemu orožništvu, da je pobežela prejšnji dan od svojih roditeljev uradnica Charvatova in da nihče ne ve, kam je izginila. Sum je padel takoj na Ključorja, ki je bil istega dne pri Charvatovih na obisku. Izdajal se je za inženirja Zemana. Spremljal ga je neki tovarniški delavec, ki se je izdajal za kapetana, da bi napravil na roditelje tovarišev ljubice čim ugodnejši vtis.

Preiskava je dognala, da je odšel Ključor s Charvatovo v bližnji trg, kjer se je nastanil v neki gostilni. Zaljubljenca sta hotela pobežniti preko Slovaške v Rusijo. Spotoma sta pa srečala Ključorjevo ženo in tako se je izkazalo, da je fant oženjen in da nastopa pod tujim imenom. Kljub temu sta se s Charvatovo domenila, da se

odpeljeta v Pardubice, kjer izvršita samomor. Zjutraj sta se odpeljala v Kraljevi Gradec, kjer sta kupila revolver in se odpeljala z avtomobilom v Pardubice. Tu sta napisala v nekem hotelu poslovilna pisma, in odšla po večerji v sobo, kjer sta se pripravljala na skupno, prostovoljno smrt. Ključor je baš pokazal s prstom Charvatovi na senco, kamor ji je hotel pognati kroglo, ko so se naenkrat odprla vrata in na pragu se je pojavila orožniška patrulja. Laznega inženirja so aretirali, njegovo ljubico pa poslali nazaj k roditeljem.

Bajna sreča uboge Dunajčanke

Pred leti je bila na dunajskem dvornem gledališču angažirana igralka Adela Hell, ki pa si ni mogla priboriti naklonjenosti dunajske publike. Zato je opustila gledališče in si izbrala pot, kakor toliko drugih njenih vrstnic. Sprejela je vabilo takratnega portugalskega poslanika na Dunaju, grofa Fontalve in postala njegova nezakonska žena. Ko je bil grof z Dunaja odpoklican, je ostala sama z dvema otrokoma, vendar pa je grof skrbel za nje do konca svetovne vojne, ko so njegove mesečne podpore na enkrat izostale. Mati je med tem umrla, sin Alfred se je izselil, hčerka Mina pa je živela na Dunaju v prav skromnih in težkih razmerah.

Te dni je dobila Mina Hellova, ki je stara sedaj 24 let, iz Portugalske brzojavno nakazilo 3500 šilingov (30 tisoč dinarjev) in poziv, naj pride nemudoma na Portugalsko. Grof Fontalva je umrl in zapustil Alfredu in Mini Hell vse svoje ogromno premoženje. Na smrtni postelji je oba svoja nezakonska otroka adoptiral, tako da nista postala samo milijonarja, ampak tudi grof in grofica.

Reklama na grobovih

Da ameriška reklama niti grobov ne spoštuje, dokazujejo razni napisi, ki jih je mogoče čitati na nagrobnih kamnih ameriških pokopališč. Neki spomenik na pokopališču v Long Islandu nosi ta-le napis:

»Tukaj počiva Annie Haykins. Svojelepoto bi si bila ohranila še dalje časa, ako bi bili porabljeni milno kremo tvrdke Carton in sin.«

Na pompozemnem spomeniku v Chicagu se blesti napis:

»Tukaj počiva Goe Bernestan, družabnik tvrdke Bernestan in Chap, slovite drogerije, ki je doslej še vedno v polni meri zadovoljila vse svoje odjemalce.«

Na zidu krematorija v Massachusettsu je neka trdka nastikala naslednje tolažilne besede:

»Ako hočeš, da še dolgo časa ne prideš v ta prostor, porablaj za pripravo solate izključno olje znamke Red Pill.«

Alarm na češkoslovaških aerodromih

Koncem januarja je bil aretiran v Chebu na Češkem znani slepar in že opetovano kaznovani zločinec Nadler, ki so ga nedavno izpustili iz preiskovalnega zapora praškega sodišča. Mož je odpotoval v Cheb, kjer je nameraval nadaljevati svoj posel. Nastanil se je v nekem hotelu in ker ni poravnal računa, ga je hotelir ovadil policiji. Na policiji je Nadler izjavil, da se skriva na Češkoslovaškem več sovjetskih oficirjev, ki nameravajo izvršiti več dinamičnih atentatov ter zažgati praški in chebski aerodrom. O sebi je trdil, da je izumitelj in da hoče izpopolniti nekatere eksplozivne snovi. Policija njegovim izjavam ni verjela. Izročila ga je sodišču, ki ga je čez nekaj dni izgnalo. Nadler je govoril o nameravanih atentatih javno in se hvalil, da je prvi opozoril oblasti na pretečo nevarnost. Dasi so bile njegove izjave že na prvi pogled izmišljene, so oblasti vendar ukrenile vse potrebno, da zavarujejo aerodrome.

V sredo ponoči je bil napovedan na letališčih v Pragi in Chebu alarm. Vsa posadka in orožništvo je moralo biti v

polni pripravljenosti. Letališče je bilo vso noč razsvetljeno. O varnostnih ukrepih so krožile najrazličnejše fantastične vesti. Nekateri so trdili, da so aretirali na meji nekega tujega državljan, pri katerem so našli zaupne listine in načrt češkoslovaških letališč. Iz načrta je bilo baže razvidno, da se pripravljajo bombni atentati na letališče. Drugi so pripovedovali, da je letel prejšnjo noč nad chebskim aerodromom neznan inozemski aeroplan s tremi motorji. Vse te govorice so bile seveda izmišljene, vendar je pa vzbudil alarm na letališčih med prebivalstvom veliko razburjenje.

Francoski zdravniki proti priseljencem

Na 12. higijenskem kongresu, ki se je vršil lani v oktobru v Parizu, je predaval dr. Desquid o problemih imigracije ali priseljencev tujcev v Francijo. Po vojni so izdale Zedinjene države, angleške kolonije in Južna Amerika posebne zakone, ki omejujejo priseljevanje tujih delavcev. Francija, kamor se priseli po Zedinjenih državah največ tujcev, bi morala po Desquidovemu mnenju posnemati one države, ki skušajo svoje delavce pošiljati v inozemstvo. Dovoljenje za naselitev v Franciji naj bi se izdajalo samo zdravim tujcem, ki imajo poleg tega vse predpogoje, da se bodo prilagodili francoskim razmeram.

Dr. Martial je opozarjal na primer Zedinjenih držav, kjer so vsi priseljenici podvrženi strogemu zdravniškemu pregledu. Francija v tem pogledu še ničesar ni storila. In vendar so v nekaterih okrajih ugotovili veliko število spolnih bolezni, ki so jih zanesli med domačine tujci. Francoski zdravniki svetujejo vladi, naj uvede za vse priseljenice nastrožji zdravniški pregled in posebno zdravniška spričevala, ki bi jih morali imeti vsi tujci. Posebno pažnjo naj bi država posvetila zanašanju spolnih bolezni v Francijo.

Brezžično prenašanje slik preko oceana

Kapitan Fulton in Anglež Waker sta izumila telekrograf, ki pomeni v moderni tehniki novo čudo. Generalni ravnatelj družbe »Ravag« je izjavil novinarjem, da namerava pričeti družba s sistematičnimi poskusi, ki naj pokažejo, kateri sistem je za brezžično prenašanje slik preko oceana najprikladnejši. Doslej je služil radio za pošiljanje vremenskih poročil, tiralic in raznih nujnih vestí. Vse to je pa služilo samo ameriškim, odnosno newyorškim interesom. Brezžično prenašanje slik bo pa važno tudi za Evropo.

Kapitan Fulton in Anglež Waker sta izumila nov sistem prekooceanske brezžične zveze. Svoj aparat sta nazvala telekrograf. S pomočjo tega aparata bodo odslej pošiljali iz Evrope v prekomorske države fotografije, ki jih bodo sprejemali na sprejemnih postajah posebni aparati. Prenos bo trajal samo par minut. Sprejemni aparat ne sme dolgo funkcionirati, ker drugače slika ni razločna.

Peti evangelij?

V Italiji so našli starogrški rokopis z naslovom »O življenju Jezusa Nazarenskemu«, ki ga proglašajo že sedaj za peti evangelij. Doslej smo poznali samo štiri evangeliste: Marka, Matevža, Luko in Janeza. Ako je poročilo italijanskih listov resnično, dobimo petega evangelista po imenu Jožefa Jeruzalemskega.

Vsa Italija se zanima sedaj za mestec Cerignola v milanski provinci. Tu so našli omenjeni rokopis, ki lahko postane zgodovinskega pomena. V mestu je služil za uradnika pisatelj Luigi Moccia, ki je že več let hranil doma stari grški rokopis, o katerem pa ni vedel, kaj vsebuje in pomeni. Rokopis obstoja iz 31 pergamentnih listov. Pergament je že popolnoma obledel, vendar se pa črke še razločno vidijo. To važno listino je kupil Moccia leta 1919. v Rimu za 1000 lir. Pravi, da jo je kupil od nekega starega Žida, ki je prišel takrat iz Palestine v Italijo in je pozneje umrl. Moccia je hranil listino v svoji zbirki. Kmalu so začeli prihajati k njemu znanci, med njimi tudi profesorji iz Milana, ki so trdili, da gre za novi evangelij. Ta vest se je hitro razširila, prihajali so radovedni učenjaki tudi iz inozemstva in te dni se je naenkrat pojavila v Cerignoli uradna komisija pod vodstvom kraljevskega prokuratorja Curculle. Komisijo je spremljal oddelek k-rabinjerjev.

Nanotila se je naravnost k Moccii, ki je moral pokazati starinski rokopis. Komisija je rokopis pregledala in ga zaklenila. Lastniku so uradni organi izjavili, da dobi primerno odškodnino in da gre samo za to, da rokopis ne pride v roke kakega inozemca. V Italiji imajo namreč zakon, ki zabranjuje izvoz umetniških in zgodovinskih predmetov brez uradnega dovoljenja. S tem, da je vzela država v zaščito »peti evangelij«, pa še ni rečeno, da ga priznava. Vprašanje petega evangelija bo rešila posebna komisija učenjakov v Rimu.

Doslej so pregledali začetek in konec. Začetek se glasi: »Jožef Jeruzalemski, učenec Jezusa Nazarenskega, vsem bratov in sestrar občin sirskih,

judejskih, kapadoških, galicijskih, ponskih, frigijskih, libijskih, mitskih in vsem pristašem, živčim v Iliriji, Grčiji, Italiji, Makedoniji, Libiji in Egiptu.« Nato sledi opis Kristusovega življenja od rojstva do križanja in pokončanje Jeruzalema po cesarju Titu. Rokopis se konča s sledečimi besedami: »Ljubljeni bratje, v teh zadnjih dneh svojega življenja vam pošiljam svoje iskrene pozdrave. Ta čas trpi mesto pod Titovim nasiljem in pod njegovim poveljstvom prinašajo rimski vojaki v mesto smrt in pokončanje. To so znamenja vojne, meščane ubijajo ali pa love, ženske pretepajo in oskrunjuje, deco pa mučijo. Ni nobenega upanja, da bi prišlo do premirja ali miru. Zato skrivam svoj rokopis in upam, da ne bo uničen. Prepričan sem, da ga boste prej ali slej našli.«

Ni torej izključeno, da gre za važno zgodovinsko odkritje. Mogoče je pa tudi, da se razvije iz tega nekaj čisto drugega. Pred leti je našel neki italijanski profesor pogrešane Livijeve knjige, toda pozneje se je izkazalo, da tiči za tem odkritjem samo prenapeta profesorjeva fantazija. Morda čaka ista usoda tudi peti evangelij. Trezni znanstveniki so glede tega odkritja zelo skeptični in trdijo, da o petem evangeliju ne more biti govora.

Madeira in njene zanimivosti

Otok Madeiro v Atlantskem oceanu je zadel v noči od 15. na 16. januarja strahovit orkan. Trpelo je zlasti glavno mesto in pristanišče Funchal, ki je znano tudi širši javnosti, ker je tam živel in umrl zadnji avstrijski cesar Karl. Orkan je povzročil na otoku ogromno škodo. Mesto in pristanišče sta mudila drugi dan sliki splošnega razdejavanja.

Usodne noči se je potopilo blizu pristanišča mnogo potniških in tovarniških parnikov. Nekatere parnike je vrgel orkan na obalo, druge pa razbil tako, da so se potopili. Popolnoma je bila uničena tudi krasna nova jahta »Phylaxia«, vredna okrog 800.000 escudov (2 milijona Din), ki je bila namenjena za znanstveno ekspedicijo na razne neraziskane otoke. Z jahto je utonil tudi njen lastnik, neki funčalski patricij in vodja ekspedicije. Spremljala ga je neka Angležinja, ki je našla z vsemi člani ekspedicije vred smrt v valovih. Škoda, ki jo je povzročil orkan, znaša nad 100 milijonov.

Kljub strašnemu razdejavanju so pa prebivalci katastrofo kmalu preboleli. Božič in Silvestrovo so praznovali kakor običajno. Na Silvestrovo je bilo mesto Funchal krasno razsvetljeno. Na mnogih krajih so zažigali bengalski ogenj in spustili v zrak nad 10.000 raket.

Voznja iz Lizbone do Funchala traja dva dni. Otok Madeira je bil znan že v davnem srednjem veku in že Fenicijski so vedeli zanj, vendar je pa bilo pristaniško mesto Funchal ustanovljeno šele l. 1508. Glavno mesto in otok imata za seboj pestro preteklost. Sedaj je to mesto važno trgovsko pristanišče, cilj mnogih luksuznih tovarniških parnikov. Mesto samo šteje 44.000 prebivalcev, vsa Madeira pa nekaj nad 150 tisoč. Podnebje Madeire je pri povprečni letni temperaturi 18 stopinj C. divno. Izredna lepota otoka s čudovito vegetacijo mu je dala ime biser Atlantskega oceana. V mestu je mnogo krasnih parkov, v katerih raste banane, sladkorna trstika, bambus, velike palme, datiji, ogromni kaktusi, agave, ananasi, mirte, olive in druge eksotične rastline, ki cveto celo leto. Sneg zapade samo na najvišjih gorah in še to zelo redko.

Prebivalci Madeire so zagrizeni katoličani. Kljub temu, da so povečini surovi mornarji, radi molijo, osobito kadar jih zaloti na morju vihar. Prižnica je na Madeiri edini kraj, od koder se širi med ljudstvo prosveda, kajti šolski pouk ni obvezen. Šole stoji večinoma prazne, pač pa so polne krčme, bolnice in blaznice. Radi kulturne zaostalosti živi ljudstvo zelo bedno, dasi mu nudi

bogata priroda vse pogoje za dobro življenje. Kamorkoli se človek ozre, vidi iztegnjene roke beračev, osobito siromašne dece. Madeira živi večinoma od inozemskih turistov. Kdor pa nima stalnih dohodkov od turiste, se peča s poljedelstvom, vinogradništvom, ribolovom in delom v sladkornih tovarnah. Prava šiba božja so na Madeiri mravlje, ki so se zaredile po vseli hišah v ogromnih množinah.

Poleg velike bede pa naletimo na Madeiri tudi na zelo bogate trgovce. Zanimivo je naziranje preprostih prebivalcev tega otoka o zakonskem življenju in mravnosti. Zakoni se sklepajo v zgodnji mladosti. Vso opremo mora imeti ženin. Nobena ženska nima sme na izprehod sama. Ako se pojavi v mestu sama, jo takoj obdolže, da se je pregrešila zoper moralno. Ženska velja na Madeiri za bitje, ki nima svobodne volje. Doma smatra mož ženo za služkinjo, na zunaj ji pa ne dovoli, da bi nesla s trga košaro. Moške so zelo ljubosumni in zato hodijo na trg po živila večinoma sami. Moški in ženske se zelo hitro starajo, kar je očitno posledica južnega podnebnja.

Ameriške zanimivosti

Prohibicija! To je problem, ki daje ameriškim listom največ gradiva, tihotapcem največji zaslužek, vladi pa povzroča zgolj neprilike in izdatke. Danes, po osmem letu obstoja prohibicije, je priznava že tudi večina onih, ki so se nekdaj ogrevali zanjo, da je brezalkoholni režim v državi doživel popoln fiasko. O tem priča tudi izjava šefa zdravstvene oblasti za New York, Norrisa, ki je v svojem poročilu, naslovljenem na župana Walkerja, omenil, da se danes v Ameriki uživa ravno toliko opojnih pijakov kakor pred uvedbo prohibicije, dasi danes večina pijake vsebuje strup. Omeniti je tudi izredno naraščanje števila zastrupljenj z alkoholom. Leta 1911. je bilo v New Yorku 11 slučajev zastrupljenja z alkoholom, od katerih sta bila dva smrtna. l. 1926. je bilo 716 slučajev, od katerih jih je 61 končalo s smrtnim izidom.

Onkraj Kern County v Kaliforniji je poplavila ogromna armada miši, čijih število cenijo na 30 do 40 milijonov. Objejni gladavci so že uničili nad 30.000 hektarjev sveta. Farmarji se brezupno bore proti invaziji poljskih miši. Skopali so globoke jame in jih napolnili z zastrupljenim zrnjem. V teh jarkih je poginilo na stotine miši, toda preostala milijonska armada se nevdružno vali preko žitnih poljan Kalifornije. Farmarji so zbrali na tisoče mačk, ki pa niso mnogo opravile. Miši nadaljujejo svojo pot in ne priznajo niti vrtovom, nasadom in farmerskim kočam.

Kako ogromna je ameriška industrija, je razvidno tudi iz dejstva, da je Amerika lanske leto producirala 578.290.000 ton premoga, od katerega se je 90 odstotkov potrošilo doma. Industrija sama je porabila 65 odstotkov premoga.

Chicago, ki šteje danes nad tri in pol milijona prebivalcev, ima za leto 1927 bogat priračun. Izdatki so predvidevani na 214 milijonov dolarjev, t. j. okoli 11 milijard in 984 milijonov dinarjev.

Pretekli mesec je nastopil v Chicagu hud mraz, ki je imel nenavadne posledice. Tekom dveh dni je zmrazilo 11 oseb, v mestu pa je v teku 48 ur izbruhnilo 310 požarov.

Kriminalne razmere so se v mestu nekoliko izboljšale, vprašanje je le, za koliko časa. Policiji je nedavno uspelo prijeti enega najdrzejših čikaških vlomilcev, komaj 19letnega Cosma Del Prete. Priznal je, da je skupno z dvema tovarišema izvršil nad 100 vlomov, ki so mu nesli okoli 150.000 dolarjev, t. j. okrog 8 milijonov dinarjev.

Stephan Leacock:

Kako sem si izposodil vžgalico

Menda mislite, da si je tako lahko na cesti izposodil vžgalico! Ne, ni tako! Vsakdo, ki je kdaj to poskusil, vam zagotovi, da je to včasih prav težko, in bo pripravljen resnico svojih besedi potrditi s prisego.

Stal sem na cestnem oglu s cigaro v ustih, ki bi jo bil rad prižgal. Ker nisem imel pri sebi vžgalice, sem čakal, da pride mimo dostojen človek, da ga naprosim za ogenj. Ko je prišel, sem ga pozdravil in dejal: »Oprostite, gospod, bil bi vam zelo hvaležen, ako bi mi posodili vžgalico!«

»Vžgalico?« je vprašal.

»Seveda!«

Odpel si je plašč in vtaknil roko v žep telovnika.

»Zagotovo vem, da je v spodnjem žepu, toda ne, morda je v zgornjem. Čakajte trenutek, da položim te zavoje na tla.«

»Toda prosim, nikar se ne trudite!« sem dejal. »Saj ni tako muno.«

»Nič se ne trudim. Za minuto jo najdem. Nekje mora biti.«

Vtkal je svoje prste po žepih in mi prigovarjal: »Glejte vendar, to ni telovnik, ki ga navadno...«

Videl sem, kako se je vznemirjal. »No, no,« sem ugovarjal. »Nič ne dě, če to ni telovnik, ki ga navadno...«

»Trenutek, trenutek,« je govoril možak. »Eno teh preklicanih stvari moram imeti tu notri. Najbrž je zraven ure... Ne, tu je tudi ni. Počakajte, da pogledam v suknji. Da bi presneti krojač vsaj tako naredil žep, da bi mogel blizu!«

Polagoma se je čisto razhudil in stisnjenih zob stikal po žepih. »To je vražja stvar!« je sikal. »Stavim, da je v listnici. Prosim, držite mi za hip povrtnik, da...«

»Ne, ne!« sem se protivil. »Ne prizadevajte si toliko. Res ni potrebno. Ne slačite povrtnika in, prosim, ne mečite pisem po tleh! Ne trgajte svojih žepov in ne pomečkajte svojih zavojev. Ne mrcvarite vendar svoje obleke!«

»Je že tu, je tu!« je končno vzkliknil in potegnil nekaj na dan.

Bil je zobobrec!

Ogromno število elitnih obiskovalcev je najboljši dokaz sijajnega uspeha večerajšnje premijere najlepšega filma sezije 1927/28:

Madame si ne želi dece

Izvrstna salonska veselost, igra, polna šale in smeja od začetka do konca.

Prekрасne najnovjše razkošne toalete. — Bogata oprema. — Sijajna režija. — Izvanredna igra.

Najlepši in najboljši HARRY LIEDTKE-FILM.

Pri vseh predstavah dajejeta originalni pouk v pravilnem charlestonu YVETTE in ROBERT prima balerina in ravnatelj baleta glasovitega »Edenpaviljona« v Berlinu.

Cene nezvišane!

Maria Corda

Harry Liedtke

sta v tej imenitni in nad vse uspeli šaloigri nedosegljiva. — Hitite, da ne zamudite ter si preskrbite vstopnico v predprolaj, ker je interes za ta kolosalni film ogromen.

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. — Tel. 124.

Danes

premiera svetovnega grandioznega filma znane „Sascha“ produkcije

Pratermizzzi

Noši smučarji v Cortini d' Ampezzo

Zanimivosti s pota in bivanja v Dolomiti. — Napredek jugoslovenskih smučarjev. — Udeležba italijanskega prestolonaslednika.

Na zadnjem kongresu smučarske federacije, ki se je vršil na Finskem v februarju lanskega leta, je bilo na predlog ing. Rava sklenjeno, da se vrši v letošnjem letu v Italiji velika mednarodna smučarska prireditev, ki naj bi bila nekakšna revija smučarskega materiala za bližajočo se olimpijado. Italijanska smučarska federacija si je izbrala za tekmovalno edino res primerni kraj t. j. Cortino d' Ampezzo v Dolomiti. Kraj sam leži v višini 1224 m ter ima slagen sneg; razven tega nudi s svojimi 29 hoteli in restavracijami tudi razvalenemu tuju dovolj spremembe in komforta.

Ker smo najbližji sosedi prirediteljev, se je tudi naš zimskosportni savez odločil, da pošlje v Cortino svojo tekmovalno vrsto in tako se je sestala v ponedeljek zvečer dne 31. januarja na ljubljanskem glavem kolodvoru majhna družba cortinskih romarjev. Z onimi tremi, ki smo jih pobrali na Jesenicah, nas je bilo devet t. j. ravno toliko, kakor je v Beljaku na kolodvoru v čakalnici II. razreda klopi. To nam je bilo vsem všeč, kajti 6-urno čakanje bi nam bilo drugače še hujša muka. Malo ležanja, malo spanja, nekoliko zehanja in zviranja po tridih klopih in eva nam vlaka, ki nas potegne dalje na Lienz in Imichen. Že v Beljaku se sestanemo s poljsko in češko delegacijo. Pozdravljanje in predstavljanje. Sama znana imena: dr. Scheiner, Jarolimek, Matoušek, Komarek, Preiminger, ing. Schiele, Herschel etc. Tako smo se združili vsi Slovani, katerih pota so peljala v Cortino.

V Toblachu, kjer izstopimo sije že krasno zimsko sonce. Pozdrav smučarske kluba Pustertal, majhna zakuska in že se vozimo po ozkotirni železnici v 32 km oddaljeno Cortino. V vlakcu zvezmo, da so Dontha včeraj v vlakcu slavnostno prekrstili tudi zunanje v spornika — ostrigli so mu brke. Ker se je zgodilo to čisto »uradno«, trdi ta Nemec, da se tudi njegova žena ne bo mogla pritožiti.

Vlak pihava navkreber, vidimo tri Zine in Monte Cristallo ter se ustavimo ob pol 2. na kolodvoru v Cortini. Na kolodvoru nas gospodje od prireditvenega odbora lepo sprejmejo ter nam predkažejo kot naše bivališče hotel Concordio.

Tako smo postali Cortinčani za en teden. Kraj je krasen, hoteli pa polni. Dva najst narodov je zastopanih pri prireditvi, eden celo iz daljne Japonske, razven tega je v Cortini nešteto letovščinarjev, v prvi vrsti Italijanov in nekoliko Angležev. Francozov in Nemcev sem opazil malo.

Bitka bo huda, naši tekmovalci so že tehnično nepopolni in premalo trenirani, oprema je pomanjkljiva, toda vseeno upamo, da bomo boljše odrezali kot pri prejšnjih tekmah, kjer niti na papir nismo prišli, ker so bili naši časi vedno nad maksimalnimi.

V sredo zvečer na magistratu, razlaga proge in zdravniška preiskava. Jožeta zasleduje pri žrebu že par let sem smola, vedno ima nizke številke, danes 5. Pravil, da bi rad boljše enkrat vsaj Staneta pred sebe pa še to se mu ne posreči. Sledi pojasnjevanje mednarodnih pravil v vseh mogočih jezikih, kratka domača razlaga proge ter še bolj domača zdravniška preiskava.

Večerja, mazanje smučal. Maže so pri smučanju tajinstveno in čudodelno sredstvo; pol uspeha. Mi smo poskusili vse pri ostalih nacijah, da smo dobili točne informacije. Povdarjali smo vedno, da nimj se nismo konkurenca in smo se prišli samo učiti. In res smo dobili zaželen recept. Po večerji je v hotelu smrdelo po žvabih, da so vsi skupaj leteli; midva z Zinetom sva imela pa še to nesrečo, da so smučarji razstavili na balkonu naše sobe; prihodnjic ne vzamem več sobe z balkonom.

Cetrtek 50 km! 37 tekmovalcev, naši štirje. Start pri hotelu Corona, od starta gre proga takoj v hrib; dolžina proge je 35 km in se vozi dvakrat. Radla laže organizacije! Markacija je bila dobra, saj je pomagal cel bataljon alpinov, kontrole pa so bile pomanjkljive, okrepčevališče pri drugi rundi nezadostno, zdravniške službe ni bilo, ker je baje sneg toliko globok, da se nikomur ne more ničesar pripetiti.

Boj je divj, naš Jože vozi prvih 25 km 2 uri 24 min. Sved Lingren pa 1 uro 57 min. Pri prvih 25 km je pravzaprav prvenstvo že odločeno. Vodi Lingren, simpatičen blondin Končni čas 4:11.52; drugi je tudi Sved Wiekstrom 4:29.57, tretji Donth 4:34.54. Italijani zasedajo z Demetzem 4. mesto, Nemci s Theato 5., Poljaki z Bulskom 14. in mi z Jožetom 5.16.26) 19. mesto; Svicariji, Francozi in Avstrijci niso tekmovali, Madžari se niso plastrali.

Prireditve je obiskal tudi prestolonaslednik Umberto, ki je simpatičen, slok mladenič Zemskega ga obžalovalo, posebno pri plesu v hotelu Savoy je imel prav težko stališče, da je vsem ustregel. Vsa Cortina

je v uniformah, od ognjegascv in milice, do dilakov in šolskih otrok; zvečer slavnostna razsvetljava, ples, smoking, puder in šminka. Rajmund, ki ima hud jezik, trdi, da je na mnogih krajih radi preoblike šminke sneg rdeč; jaz tega ne vem, zato prepuščam vso odgovornost za to trditev njemu.

Petek smo porabili za izlete in vežbanje, večer tudi malo za zabavo.

V soboto 18 km. Ista proga, primerno skrajšana, 103 tekmovalci, divja konkurenca. Ni še odpeljal zadnji iz starta, ko je že privozil v krasnem tempu naš znanec Lindgren in zmagal v času 1 : 23 : 55. Sledile mu Donth 1 : 29 : 42, Nemec Schneider 1 : 31 : 57 osmi, prvi Poljak (Czech) dvajseti, prvi Svicar (Ruh) devetajsti, naš Janko Janša osemindesetsti, prvi Francoz (Windele) petdeseti, prvi Avstrijec (Geisschläger) dvaindesetsti, prvi Madžar (Szendrey) enainšestdeseti.

Naši fantje so pokazali brez dvoma velik napredek, z rezultati smo lahko zadovoljni, če napredujemo v tem tempu, nas prihodnje leto na olimpijadi ne bo sram.

Višek smučarske umetnosti pa je bil v nedeljo, ko so se vršili skoki. Elita evropskih skakalcev: Carlsson, Tore, Dick, Wende, Carlsson, Fenz, Neyer itd.

Skoki z marko nad 50 m niso bili redki. Krasen stil sta pokazala Dick in Wende, posebno zadnji Wendejev skok je bil mojstrski. Zanimanje občinstva je bilo veliko; nad 400 avtomobilov je prislo iz vseh krajev Italije ta dan v Cortino, tako da je bila na cesti pravcata gneča.

Sobotni hokej na ledu Aulon : Cortina, ki je končal s 5 : 2 za Aulon, ni pokazal nič posebnega, vse skupaj je precej začetniško; med pavzo sta se produciral neka dama in gospod iz Aulona v umetniškemu sananju, ki bi v Ljubljani gotovo ne vzbudilo aplavza.

Razdelitev daril v hotelu Savoy. Natlačeno publike, incidenti radi slabe organizacije, lep govor prezidenta federacije polkovnika Holmquistia in ing. Rave.

Precej pokvaril je razpoloženje poslanec Ferretti s svojim političnim govorom, ki je spadal vse kam drugam kakor na sportsko manifestacijo. Darila je razdelil fašistovski general Balbo.

V ponedeljek slovo. Gnječa na ozkotirni železnici, ki pelje na Calaleo. Belluno, Treviso, Mestre! Nekateri so šli kmrilo globlje v Benetke, mi pa domov v kancije. Smučar.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Sobota, 12.: ob 15. Macbeth. Dijaška predstava po znanih cenah. Izv.
Nedelja, 13.: ob 20.: Pri lepi krmarici. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 14.: Pegica mojega srca. B.
Torek, 15.: Zaprt.
Sreda, 16.: Gobeček. C.
Četrtek, 17.: Pahljača lady Windermere. D.
Petek, 18.: Zaprt.

OPERA.

Sobota, 12.: Così fan tutte. A.
Nedelja, 13.: ob 15. Tannhäuser. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 14.: Ples v maskah. A.
Torek, 15.: Zaprt.
Sreda, 16.: Sevilski brivci. D.
Četrtek, 17.: Zaprt.
Petek, 18.: Manon. E.

Gledališki pregled

Letošnje slavnostne predstave v Beyreuthu bodo trajale od 19. julija do 20. avgusta. Peli bodo tri Wagnerjeve opere. Za ravnatelja »Vagnerjevega« v Moskvi je imenovan kot naslednik Koloskova, ki je odstopil, neki Bundukov, ki je bil l. 1919. — 1920. šef rdeče armade v distriktu Moskva. Neki list pravi, da ni znano, če novi ravnatelj kaj razume o armadi, toda skoro gotovo je, da o gledališču prav nič ne ve.

Budimpešta je imela gledališko senzacijo. Mestna opera je pozvala za »Tosca« znane dunaj. pevce V. Schwarzwoda, Jergerja in Piccaverja na gostovanje. Kljub visokim cenam je občinstvo do zadnjega napolnilo hišo. Ravnatelj je prišel javit, da se Piccaver ne počuti dobro ter da bo mesto njega pel član budimpeštanske opere dr. Sekelkedy. Nastal je silen kralav, občinstvo je zahtevalo denar nazaj, večina je zapustila opero, nakar se je »Tosca« pela pri skoro prazni hiši.

Na Dunaju poje v državni operi J. Baklanov in »Faust« in »Rigoletto«. Maja pride gostovat F. Saljapin kot »Mefisto« in »Bole Godunov«. Pogajanje za to gostovanje je bilo baje silno težavno, ker je baje slavni pevec zahteval za vsak nastop bajno vsoto 4000 dolarjev.

Čitajte inozemske časopise, kateri ne morejo biti dovolj navdušeni za to filmsko umetnost. — »PRAT ER. MIZZI« je ponos in krona »Sascha« produkcije. — Režiserju Aleksandru Kolowrat se je posrečilo angažirati za ta film najboljšo filmsko moč in pripomnimo, da je to edini film, v katerem igrajo: ameriška zvezda NITA NALDI v vlogi pravega ženskega vampirja, srčkana nova češka zvezda ANNY ONDRAKOVA v vlogi nepokvarjene idealne »Pratermizzzi« in nemški filmski star IGO SYM v vlogi mladega nesrečnega grofa, ki se ni mogel osvoboditi mreže lepega vampirja. — To je prvi njegov nastop v filmu, in že mu je ves svet naklonjen.

Dejanje je vzeto iz resničnih doživljajev mladega barona, ki si hoče v »Pratru« končati življenje. Zagleda se še enkrat v svojo burno, prevarano preteklost in od tam se pričinja zopet preobrat, tempo postaja vedno zanimivejši. — Posebno je treba povdariti pri tem filmu, da je prost običajne, že presedajoče dušajske sentimentalnosti, vzet iz življenja, brez okrasov, poln napetih, zanimivih prizorov, skozi in skozi presnetljiv — kratko povedano — življenska tragedija, ki bo na vsakogar napravila globok vtis.

Predstave danes ob: 4., ½ 6., ½ 8. in 9. uri. — Jutri, v nedeljo, dopoldneob: ½ 11., popoldneob: 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. uri.

»Kino IDEAL«.

Gospodarstvo

Vpis delnic Obrtne banke

Te dni je bilo zaključeno vpisovanje delnic nove Obrtne banke. Po pravilniku znaša delniška glavica 75 milijonov Din. Od tega odpade na državo 40 odstotkov, in sicer tako, da vplača vsako leto 5 milijonov Din. Ostalih 45 milijonov Din vplačajo obrtniki sami odtod pri prijatelji obrtniškega stanja. Za preteklo proračunsko leto je država pri upravi fondov že vplačala 5 milijonov D. za prihodnje leto je postavljen enak znesek v državni proračun. Glede na višino delniške glavice je bil vpis delnic razdeljen v dva obroka tako, da je bila vpisana v prvem roku samo polovica delnic, to je za 37.500.000 Din. Toda zanimanje za Obrtno banko je bilo tako veliko, da so bile že pri prvem vpisovanju vpisane vse delnice. Zato bo občni zbor delničarjev naprosil trgovinskega ministra za dovoljenje, da se takoj vpiše vsa bankna glavica.

Zasebniki so pri vpisovanju delnic plačali 20 odstotkov. Vplačanih je bilo okoli 125.000.000 Din. Ako prišemo še zneske, ki odpadejo na državo v preteklem in tekočem proračunskem letu, vidimo, da prične banka poslovati s kapitalom 22.500.000 Din. V celoti državi je bilo vpisanih nad 225.000 delnic. Vpisovanja se je udeležilo 9100 delničarjev. Po pokrajinah so razdeljene delnice odnosa delničarji tako-le:

Srbija: 5500 delničarjev in nad 150.000 vpisanih delnic. V samem Beogradu je 1500 delničarjev, ki so vpisali nad 80.000 delnic. V Valjevu je 177 delničarjev in 4000 delnic, v Jagodini 54 delničarjev in 1500 delnic, v Kragujevcu 183 delničarjev in 5000 delnic, v Knjaževcu 66 delničarjev in 1200 delnic, v Mladinovu 40 delničarjev, 700 delnic, v Negotinu 130 delničarjev in 3300 delnic, v Smederevcu 85 delničarjev in 11500 delnic, v Smederevski Palanki 140 delničarjev in 3000 delnic.

Hrvatska in Slavonija: 1059 delničarjev in 17.912 delnic. Zagreb ima 349 delničarjev in 12.539 delnic, Brod na Savi 55 delničarjev in 498 delnic, Osijek 34 delničarjev 408 delnic, Sušak 25 delničarjev in 432 delnic.

Slovenija in Dalmacija: 594 delničarjev in 10.663 delnic, v Ljubljani 694 delničarjev, v Mariboru 52 delničarjev in 870 delnic, v Splitu 109 in 2452 delnic, v Šibeniku 16 delničarjev in 399 delnic.

Vojvodina s Sremom: 1341 delničarjev in 20.670 delnic. V Novem Sadu je 132 delničarjev in 4232 delnic, v Vinkovcih 103 delničarji in 1316 delnic, v Vrhu 128 delničarjev in 681 delnic, v Zemunu 108 delničarjev in 2463 delnic, v Pančevu 74 delničarjev in 1850 delnic, v Sremski Mitrovici 104 delničarji, 2507 delnic, v veliki Kikindi 108 delničarjev in 2118 delnic.

Črna gora: Na Cetinju in v Podgorici je 71 delničarjev in 945 delnic.

Včeraj se je vršila v Beogradu pod predsedstvom predsednika Obrtne banke M. Stojanovića seja ustanovnega odbora. Na seji je bilo podano izbrano poročilo o vpisovanju delnic. Razpravljalo se je tudi o redukciji delnic, ker jih je bilo vpisanih preveč. Te dni se prične tehnične priprave in upati je, da bo začela Obrtna banka koncem aprila ali najkasneje začetkom maja redno poslovati.

— g Carinski dohodki od 20. do 31. januarja so znašali 45.679.659. Od tega odpade na carinarstvo v Beogradu 11.059.896, v Zagrebu 11.387.519, v Novem Sadu 7.232.544, v Ljubljani 9.193.464, v Dubrovniku 2.856.309, v Skoplju 2.151.979 in Splitu 1.817.948 Din. Od 1. aprila 1926. do 1. februarja 1927. so znašali carinski dohodki 1.432.394.189 Din. V proračunu je bilo določeno za to dobo 1 mil. 375.741.660 Din.

— g Pred trgovinsko pogodbo s Finsko. Finska vlada je obvestila našo vlado, da bi rada začela pogajanja o trgovinski pogodbi z Jugoslavijo. Izrazila je željo, da bi se sklenila trgovinska pogodba na principu maksimalnih ugodnosti ali pa pod pogojem, da pripravi obe državi sezname onih carinskih postavk, za katere bi veljale maksimalne ugodnosti.

— g Porast našega izvoza v Nemčijo. Glede na predstoječa pogajanja o trgovinski pogodbi z Nemčijo je zanimivo zasledovati razvoj našega izvoza v Nemčijo tekom zadnjih 4 let. Vrednost našega izvoza v Nemčijo je znašala leta 1923. 339 milijonov Din ali 4.2 odst. celokupnega izvoza, leta 1924. 388 milijonov Din ali 4.1 odst., leta 1925. 673 milijonov Din ali 7.2 odst. in leta 1926 742 mil. ali 9.8 odstotka.

— g Dalmatinsko vino za Francijo. Ker je bila naša vinska letina v Franciji slaba, so se začeli francoski trgovci zanimati za naše vino. V Split je prislo te dni več francoskih trgovcev, ki so nakupili večje količine dalmatinskega vina.

— g Nove delniške družbe. Namestnik trgovinskega ministra Milan Simonović je odobrila pravila in dovolil ustanovitev delniških družb »Durmirtor« d. d. za eksploatacijo in trgovino z lesom v Sarajevu in Obrtno družbo za štedenje v Pančevu.

— g Poljska izključena od izvoza železa na Balkan. Po poročilih iz Varšave se je razširila v tamkajšnjih industrijskih krogih vest, da je Češkoslovaška sklenila z Avstrijo in Madžarsko tajno pogodbo, po kateri naj bi bila Poljska izključena od izvoza železa na Balkan. V ta namen naj bi se cene železa tako znižale, da bi poljsko železo ne moglo

konkurirati z avstrijskim odtodno češkoslovaškim. Poljski industrijalci so zato zelo ogorjeni in se ne udeležijo konference jeklene trasta, ki se bo vršila v kratkem v Düsseldorfu.

— g Konferenca v poljedelskem ministarstvu. V poljedelskem ministarstvu se bo vršila prihodnji teden konferenca načelnikov vseh oddelkov, na kateri bo določen program bodočega dela in razdeljeni krediti iz novega proračuna.

— g Trgovska banka g. d. Ljubljana. V petek, dne 11. l. m., se je vršil občni zbor delničarjev Trgovske banke, katerega se je udeležilo 88 delničarjev, ki je zastopalo nad 100.000 delnic. Občni zbor je vodil predsednik upravnega sveta g. Viktor Meden, ki je v daljšem uvodnem govoru razložil položaj pri banki, povzročeno po vedno naraščajoči gospodarski krizi, ki je dovedel upravni svet do tega, da se je odločil za fuzijo z Ljubljansko kreditno banko. Vse predloge upravnega sveta, pred vsem bilanco in fuzijsko pogodbo, je občni zbor soglasno odobril in podelil upravniemu svetu absolutorij na podlagi poročila nadzorstvenega sveta, ki ga je podal g. Fran Medica. Upravni svet Trgovske banke je na seji istega dne zaključil ukinitve podružnic v Kamniku, Konjicah in Prevaljah. Kakor se nam poroča, se bo poslovanje centralne Trgovske banke kakor tudi podružnic v Mariboru in Ptujju s 1. marcem t. l. združilo z obrati Ljubljanske kreditne banke, tako da se bo vršilo poslovanje Trgovske banke od tega dne nadalje v prostorih Ljubljanske kreditne banke.

— g XIV. velesojem v Pragi. V dneh od 20. do 27. marca se bo vršil že XIV. mednarodni pomladanski velesojem. Udeležba češkoslovaške in inozemske industrije je toliko, da se že na podlagi pripravljenih del lahko reče, da bo letos še večji od zadnjega jesenskega velesoja. Spomladanski velesojem je razdeljen na vrste sekcij in samostojnih skupin, in sicer na velesojem s 17 strokovnimi skupinami in 107 sekcijami ter na tehnični velesojem, ki obsega kovinsko industrijo, elektrotehniko in samostojno skupino livarske industrije. Poleg tega bo prirejena še cela vrsta specialnih trgov, kot hotelarija, motociklistični trg, kopalniška razstava, stavbeni, pohištveni trg, trg klavirjev, radiotr in sportni trg. Radi tega bogatega programa na spomladanskem velesojem se že sedaj javlja velik interes v domačih in inozemskih krogih ter je pričakovati, da bo posel kupcev in najemnikov odgovarjal razsežnosti programa.

— g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejme do 18. februarja t. l. ponudbo za dobavo 10 žičnih povlačnikov in 400 groverjevih obrobov, do 22. februarja za dobavo raznih čepčev, do 25. februarja za dobavo 100 kg emirkovega peska št. 30. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku in direktoriji. Direkcija državnega rudnika v Zabukovici pri Celju sprejme do 19. februarja ponudbo za dobavo 120 kub. m jamskega lesa, do 22. februarja pa za dobavo 6 vagonov po 4 m dolgih, čvrstih in suhih krajnikov. — Vršile se bodo naslednje oteralne licitacije: pri artiljerijski radionici v Ljubljani dne 14. februarja glede dobave 400 metrov impregnirane platna dne 15. februarja glede dobave 450 m platna, dne 16. februarja pa glede dobave 100 kg črne blank kože. — 5. marca t. l. pri 16. artiljerijskem polku v Ljubljani glede dobave raznega materiala (kuhinske posode, 2 železna kotla, mreža iz medenine, noži itd.); pri direktoriji državnih železnic v Ljubljani glede dobave odlitkov iz jeklene litine ter glede dobave 71 bakrenih plošč za kurilke skrinje lokomotiv. — Dne 7. marca t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 3084 ton premoga; pri direktoriji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 350 ton strojnega peska, glede dobave 11.800 kom samotne opake. — Dne 11. marca t. l. pri direktoriji državnih železnic v Ljubljani glede dobave kavčuk-cer in tesnil. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki in vzorci so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Iz Uradnega lista

Za zdravniška pripravnika pri splošni bolnici v Ljubljani je imenovan dr. Stepan Kovač; za zdravniška v zdravilišču Topolšiči dr. Valentin Varl in za zdravniška pri splošni bolnici v Mariboru dr. Franjo Pavlič.

Glasom razpisa mariborskega velikega župana se uvedejo radi temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu s 1. marcem devetmesečni viničarski tečaj na državnem trtnem in sadnem nasadu v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, in na državnem vrtnem in sadnem nasadu pri Kapeli, pošta Slatina-Radenci.

Razpisano so sledeča mesta: sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Mokronogu in vsa mesta okrajnih sodnikov in sodnikov, ki bi se izpraznila tekom razpisa ali zaradi njega. Dalje se oddasta mesti pisarniškega uradnika pri okrajnem sodišču v Črnomlju in pri okrajnem sodišču v Kočevju; prav tako se odda vsako drugo enako mesto ki bi se izpraznilo tekom razpisa ali zaradi njega. Razpisano je tudi mesto pisarniškega uradnika pri okrajnem sodišču v Mariboru.

Konkurz, ki je bil razglašen o imovini »Ljubljanske posojilnice« r. z. o. z., je odpravljen, ker ni kritja za stroške postopanja.

Ogljeni (karbon) papir, indigo papir, barvne trakove, barvo za štampiljke, papirnice in blagajne 12-L dobite vedno in najceneje pri **Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova 61** Telefon 980

Preparat proti tuberkulozi „VEDOMIN“

prilagojeno zdravilo za zanesljivo sredstvo, zlasti za slabotno dečo, ki se nagibajo jetiki. — Prodaja se v obliki **EMULZIJ**, ki ima posebno zdravilno moč, in v obliki **PASTE**, ki je zlasti dobro prehranljivo. — Dobiva se v vseh lekarnah in boljih drogerijah. Kancelarija „Vedomina“ Beograd, Molerova 27

DUBIED

Edino najboljša darila so:

Josip Petelinca šivalni stroji **GRITZNER**

in plotilni stroji - Dubied

Najnižje cene. — Tudi na obroke. — Večletna garancija. — Najnovejša oprema.

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7. (Polej Prešernovega spomenika za vođu.) Telefon 910.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana, Dunajska cesta 15 in Gospo. svetske ceste (dvorišče kavarn) «Evropa».

Se pripo-ču. — Izvršitev toč. na, cene zmernne. 78/T

Trgovski pomočnik

dobro prodajalec, izurjen v mešani trgovini — išče službo v večji trgovini. — Ponudbe pod «Dober prodajalec/276» na upravo «Slov. Naroda».

Kyffhäuser-Technikum FRANKENHAUSEN (Nemčija) 22 L

inž. šola za strojno in avtomobilsko gradnjo. Elektrotehnični poseben oddelk za pojelektstvo in aerotehniko

PROTI GRIPI

je najboljšo sredstvo, prinaša moč kljubovanja za potranje in zunanjo uporabo.

«BRAZAY»

francosko žganje z mentolom. — Vzame se par kapljic v vodo za grgrati usta, vrat in grlo večkrat na dan. — Za umivanje in kopeli dodajte ravnokotno nekoliko francoskega žganja, ker ne samo da osveži, ampak tudi desinficira. Masaža in drgnjenje prinaša moč kljubovanja.

«BRAZAY», francosko žganje se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in mešanih trgovinah. Generalno zastopstvo in dep. za SHS DESTILAT D. D., ZEMUN. — Zastopstvo za Slovenijo in Medjumurje pri A. S. A. RABON, Ljubljana.

Tamburice, izdelane na roke.

I. Vardian

Sisak, Hrvatsko 68

priporoča kot stara delavnica svoje najboljše

tambure

vseh vrst

Na željo se pošlje cenik zastonj 353

Moško kolo

dobro ohranjeno, prodam za Din 1500. — Ponudbe pod «Kolo/324» na upravo «Slov. Naroda».

Prodajam moško obleko

za srednjo postavu, dobro ohranjeno in nekaj pohištva. — Ponudbe pod «Obleka/334» na upravo «Slov. Naroda».

Zračno in lepo sobo

15 minut od glavne pošte — oddam gospodični ali gospe; event. tudi s hrano. — Ponudbe pod «Solčna lega/322» na upravo «Slov. Naroda».

J. Silepušin

— Sisak —

preporuča najbolje tambure, žice, partitura, škole, ostale potrebšline za vsa glazbala. Odlikovan na parizski izložbi. — Ceniči franko.

Najnovejši opokalni izum petrolejska plinska svetiljka, «AIDA» z avtom. žarnico

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvoršč, vrtov itd. «AIDA» je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekt! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARC i drug

AGREB, Preradovičeva ulica 1 — Išče mo zaupne zastopnike — Zahtevajte takoj prospekt! —

LEPE IN POLNE GRUDI

more dobiti vsaka dama in dekle v kratkem času s preparatom «JUNO». Zdravniško priporočeno. Garnitura Din 85. — «ZEL» LO, mali ortopedijski aparat, s katerim se tudi najgrši nos dovede, garantirano v kratkem času v lepo in normalno formo 95. — dinarjev. — «GRAZIELLA», pariški gumasti povoji dajo lepo in vitko obliko nogam. Gumasti povoji za čelo, podbradek, maske itd. — «CENTIFOLIA», kosmetični zavod M. S. Hojka, Zagreb, Ilica 50. — Zahtevajte brezplačne cenike in navodila!

Zahvala.

Za številne izraze globokega sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega nepozabnega, dobrega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Franjo Kunaverja

za poklonjeno krasno cvetje in vence ter za mnogobrojno častitljivo spremstvo na njega zadnji poti, se vsem, prav vsem prisrčno zahvaljujem.

Najsrčnejša hvala pa bodi izročena č. sestram usmiljenkam za njihovo brezemerno požrtvovalnost.

V Ljubljani, dne 12. februarja 1927.

Globoko žaluječi ostali.

Sreča in blagostanje nas vseh

je odvisna največkrat od srečnega slučaja. Tak slučaj lahko doleti tudi tiste, ki kupijo srečke državne razredne loterije. Zrebanje III. razreda se vrši že 7. marca.

Vsi oni, ki želijo poskusiti svojo srečo

naj si takoj nabavijo srečke pri domačem zavodu, ZADRUŽNI HRANILNICI r. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19. Zunanji naročniki naj nakažejo obnem z naročilom za celo srečko Din 300.—, za polovično Din 150.—, za četrtinko srečke Din 75.—. Po prejemu zneska srečke takoj odpošljemo.

Poleg številnih večjih dobitkov bo znašal glavni dobitok v naj-srečnejšem slučaju Din 660.000.

26. svečana vsi na Tabor!

Vsem, ki so našega ljubljene

Vasota

spremili na poslednji poti, mu poklonili toliko cvetja in sočustvovali z nami v naši nesreči, izrekamo najtoplejše zahvalo.

Rodbina KOSTEVC.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naš dobri soprog, oče, stari oče, stric in tast, gospod

FRAN DRENIK

zasebnik in imejitelj reda Sv. Save

včeraj, dne 11. februarja t. l. ob 12. uri predpoldne po kratkem trpljenju v 88. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega nam pokojnika se vrši v nedeljo dne 13. februarja t. l. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Gledališka ulica št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Wien, 12. februarja 1927.

Marija Drenik, soproga,

Bojan Drenik, rač. svetnik, sin; Jela Schweiger, Marija Freud, hčeri; prof. Josip Schweiger, prof. dr. Filip Freud, zeta; Jelka, Rudi, Eti, Karli, vnuki in vnukinje.

354

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklarirane blaga in vse informacije brezplačno. 181/T

Dražba.

Posedstvo okoli 50 oralov njiv, travnikov, pašnikov in gozda, zidana hiša z opeko krita in hlev v Gor. Pokštanju št. 2 pri Kočevju — pride za cenilno ceno Din 24.213, oziroma najmanjši ponudek Din 15.477.— dne 19. februarja 1927 ob 9. uri pri Okrajni sodnji Kočevje, soba št. 3, naprodaj.

Francoske vezenine toilet

z volno, svilo, srebrom in zlatom po najnovejših smernicah posestinske pariške lyonske tvrdke AMK. — Najmodnejši načrti in najfiniša izvršitev vezenja za: storov, perila, pregrinjaj, izdelovanje in razpošiljanje šablona za predtisk ženskih ročnih del. Entlanje, ažiuranje, predtiskanje.

Matek & Mikeš, Ljubljana DALMATINOVA 13

LOKOMOBILI MOTORI DIZEL I SAUGGA GATERI PINI & KAY KOMPL. PILANI POVOLJNI PLAČEVNI USLOVI

Brača FISCHER & ZAGREB, Pantovčak 1b.

15 letno jamstvo

najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogreznjivim transporterjem (grabelj); z enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, vezenje ali šivanje

LUD. BARAGA

LJUBLJANA Šelenburgova ul. 6, I. 2194 Telefon št. 980.

Telefon 379 **Ivan Zakotnik** Telefon 379

mestni tesarski mojster,

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. — Stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov. PARNA ŽAGA. 16/L TOVARNA FURNIRJA.

PRESELITEV! Krojaška delavnica trdke

H. PILLER

se je preselila

na Sv. Petra nasip št. 43.

Sprejemam popravila vseh vrst oblek, bodisi konfekcije ali kakage drugega izdelka.

Se priporočam

H. PILLER.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd. Brzjavke: Kredit, Ljubljana. Telefon 40, 457, 548, 893 in 896